

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerinim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

EDINI IZHOD IZ SEDANJE KRIZE JE POLITIČNI SPORAZUM MED STRANKAMI

Prepoved vseh javnih manifestacij v Rimu povod za izgrede provokatorskih skupin

Tudi včeraj neredi in spopadi v Rimu - Številne obtožbe glede delovanja policijskih agentov v civilu - Poročilo notranjega ministra Cossiga v poslanski zbornici - Obdukcija trupla Giorgiane Masi - Poskus samomora Masijinega zaročenca

RIM, 13. — Drugi dan napetosti in strahu v italijanskem glavnem mestu. Kljub številnim sporom, na srečo ni prišlo do hudih posledic. Napeto vzdušje, ki ga gre beležiti v središčnih ulicah, na katerih se od včeraj dokajno številno karabinjerjev in policijskih agentov, je zajelo tudi politične in sindikalne sile ter se je odražalo na razpravi o javnem redu v poslanski zbornici. Zabeležiti moramo vrsto komunikacij, stališč, poslanskih vprašanj, ki so jih objavili tako včeraj zvečer po smrti mlade Giorgiane Masi, kot v teku današnjega dne.

V komunikacijah komunističnega vodstva je rečeno, da je položaj celotne bolj resen in da skušajo oborožene provokatorske skupine se okeptati svoje pobude proti demokratičnim strankam in republikanem. Z druge strani pa pot za prepoved manifestacij ne more biti prepoved shodov, temveč sporazum med političnimi silami ustavnega reda. Podobno je smisel socialističnega, socialdemokratskega in republikanskega stališča, saj zahtevajo

te stranke preklic prefektovega odloka, ki prepoveduje za ves mesec maj vse javne shode v Rimu ter poudarjajo, da je edina pot iz sedanjega resnega položaja politični in programski sporazum med strankami.

Zelo polemični do pogoja policijskih sil so radikalci in demoproletarci. Z druge strani pa tudi vprašanje, ki so ga trije socialistični poslanci naslovili na notranje mini-

strstvo poudarja, da mora vlada preklicati prefektovo odloko o prepovedi javnih shodov v Rimu, ki je prvi vzrok vseh incidentov. Socialisti obenem zahtevajo uvedbo preiskave, ki naj določi morebitne odgovornosti glede umora mlade Giorgiane Masi ter glede izredno nasilnega nastopa policijskih sil. Sindikalna predstavnika Benvenuto za UIL in Mattina za Zvezo kovinarskih delavcev izražata mnenje, da je vlada hotela v četrtek dokazati svojo moč in da je skušala zastriti napetost prav v trenutku, ko skušajo politične sile doseči politični sporazum.

V odgovor na zahtevo po preklicu prepovedi shodov je odgovoril v poslanski zbornici notranji minister Cossiga, ki je med drugim dejal, da so policijske sile v četrtek bile prav-

zapravi žrtve napada, saj so jih delovali prefektovo odloko o prepovedi javnih shodov v Rimu, ki je prvi vzrok vseh incidentov. Socialisti obenem zahtevajo uvedbo preiskave, ki naj določi morebitne odgovornosti glede umora mlade Giorgiane Masi ter glede izredno nasilnega nastopa policijskih sil. Sindikalna predstavnika Benvenuto za UIL in Mattina za Zvezo kovinarskih delavcev izražata mnenje, da je vlada hotela v četrtek dokazati svojo moč in da je skušala zastriti napetost prav v trenutku, ko skušajo politične sile doseči politični sporazum.

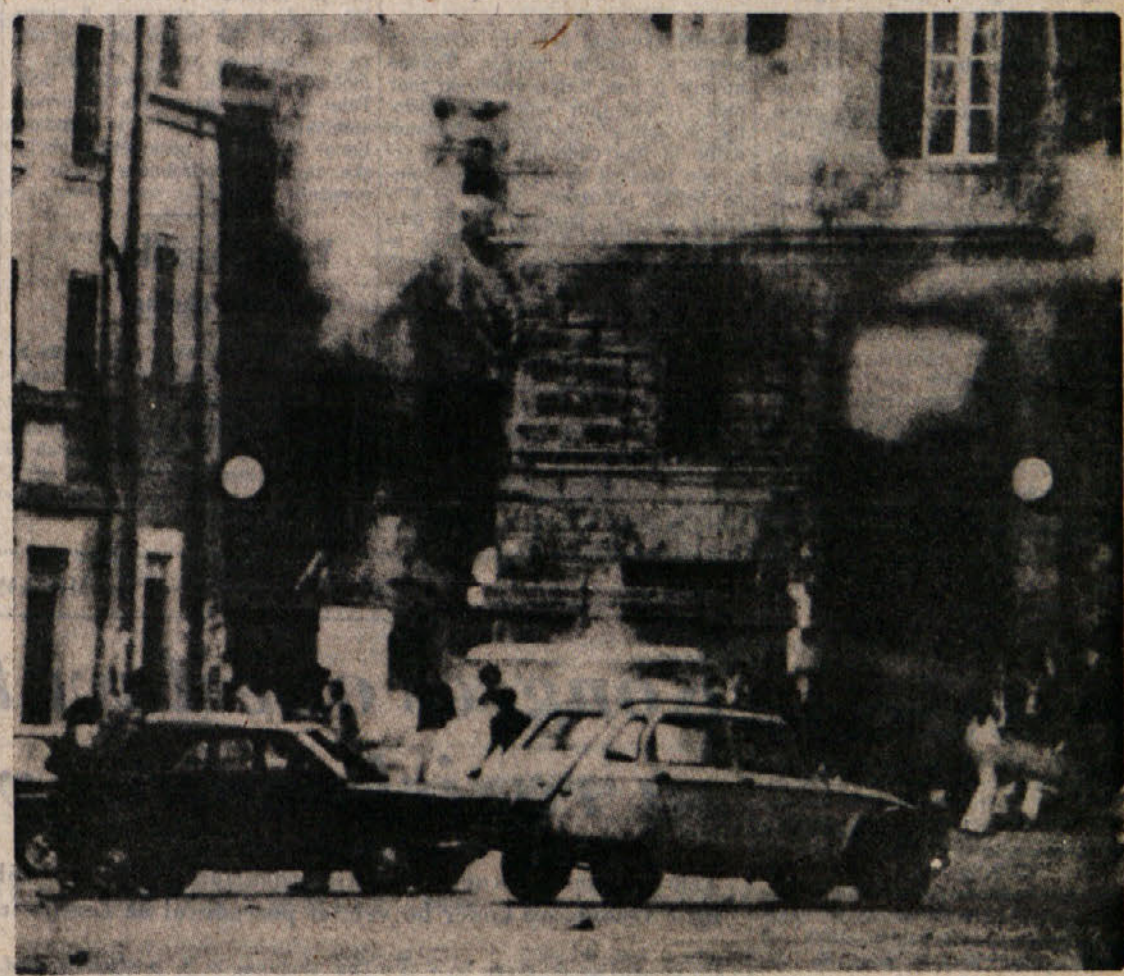
Napetost, ki se je stopnjevala že od včeraj, se je spremenila danes v nove spopade. Iz številnih sol so se po večini takoj vrnili v šole, ko so opazili po ulicah močne policijske oddelke. Študentje iz tehnične šole »Perini« pa so napadli in zažgali misovsko sekcijo, nakar jih je policija razpršila. Popoldne so se zbrali v različnih mestnih četrtih štirje študentovski sprejodi. Skupščina univerzitetnih študentov je izglasovala resolucijo v kateri je rečeno, da je treba odgovoriti na provokacije z mirujočimi manifestacijami.

v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na oddelku za oživilje. Po prvi pomoči so zdravniki izrazili mnenje, da bo Gianfranco okreval v nekaj dneh.

Danes so bila študentovske manifestacije v številnih italijanskih mestih, ki so se na srečo zaključile brez incidentov.

V zvezi z atentatom na policijsko garazo v središču Rima, do katere je prišlo včeraj ponoči, so aretirali tri osebe. Gre za 29-letnega Raula Cavanija, za 23-letno Patrizio Carozza in za 20-letnega Lodovico Basilija. V avtu, s katerim so se pešali, je policija dobila štiri kilograme močnega razstreliva. Cavanij je aktivni član kolektiva iz UL dei Volsci.

CANDIDA CURZI

Tako rekoč vsakdanji prizor na rimskih ulicah: goreči avti, barikade, sad provokacije, katere namen je ogroziti trdnost italijanske demokracije

PO 38 LETIH IZGNANSTVA V SOVJETSKI ZVEZI

«Pasionaria» se je vrnila v Madrid

MADRID, 13. — Po 38 letih izgnanstva, ki se je pričelo s koncem državljanske vojne, je Dolores Ibarruri, 82-letna predsednica KPS, prišla na španska tla. V Madrid je prišla, komaj 24 ur po tem, kar so jo konzularne oblasti izročile potni listu, z redno linjsko vožnjo iz Moskve. Na letališče Seremetjevo sta jo pospremila člana političnega urada KP SZ Suslov in Ponomarev, ki sta ji zaželela veliko uspeha in sreče v domovini.

V Španiji je povratek »Pasionarie« bil znan le nekaj sto izbranim aktivistom komunistične partije, medtem ko so voditelji dajali protislovne izjave in napovedovali vrnitev brez konca prihodnjega tedna. »Pasionaria« je na madridskem letališču stopila z letala v družbi svoje hčerkine Irene Falvon ob vihranju rdečih zastav s terase, kamor pa policija ni pustila častnikarjev. Po zvečerila je tovariše, nakar so jo odpeljali v zaenkrat iz varnostnih razlogov neznan rezidenco.

Voditelji KPS so pozneje dejali, da niso marali, da bi se povratek »Pasionarie« spremenil v množično demonstracijo, ki bi utegnila sprožiti nepotrebne polemike. Napovedujejo pa, da bo Ibarrurjeva sprejemljena na volilnem zborovanju KPS, ki bo v nedeljo v Asturiji. Ta je namreč »Pasionaria« nosilec kandidatne liste.

Ob povratku v Španijo sta predsednik KPI Luigi Longo in tajnik Enrico Berlinguer poslala Dolores Ibarrurjevi brzojanko, v kateri poudarjajo, da se z njo radujeta ob povratku v domovino in voščita nadaljnjo srečo v boju za napredek in demokracijo, kateremu je »Pasionaria« posvetila celo življenje. (St.s.)

Forlani v Madridu

MADRID, 13. — Italijanski zunanji minister Arnaldo Forlani je došel v Madrid, kjer bo imel v radne razgovore s španskim kolegom Aguirrom.

Študentske feministične skupine so počastile spomin umorne Giorgiane Masi tako, da so na kraj, kjer je padla mlada Masijeva, položile šope cvetja. Na shodu feministov, ki so ga vodila skupina policajev. Nekaj minut je govoril z njimi, nakar je prekal ulico ter se približal flatu 127, pri katerem so bile štiri osebe v civilu. Dekle je bilo zelo blizu ter je slišalo, da je rekel: »Kako pa bomo ločili nase od drugih?« To je bilo približno ob 8.20, samo nekaj minut kasneje pa je Giorgiana padla, potem ko so nanjo streljali iz samokresa. Dekle je izrazilo mnenje, da so se policaji, ki so streljali, bali, da bi razdelili svoje tovariše, ki so se pomislili med demonstrante.

V zvezi z demantijem notranjega ministrstva, ki je odločno zanimalo, da bi slika, ki jo je danes objavil rimski dnevnik »Il Messaggero« predstavljala policijskega agenta v civilu s samokresom v roki, je »Lotta Continua« objavila sporočilo, v katerem pravi, da bo jutri objavila sliko, na kateri se razločno vidi ista oseba v skupini policijskih agentov. »Lotta Continua« tudi navaja pričevanje ranjene Elene Ascionie, ki je tudi preiskovalnemu sodniku Santacroceju izjavila, da so v trenutku, ko je bila ranjena streljali samo s tiste strani, kjer je bila policija.

Danes so izvedli obdukcijo nad truplom Giorgiane Masi. Ugotovili so, da je Giorgiano zadela kroglica iz samokresa kalibra 22 in sicer v hrbet, ne pa v trebuh, kot so mislili v začetku. Njen zaročenec Gianfranco Pappini, ki ga je preiskovalni sodnik zasliševal vso noč, si je skušal opoldne »zvesti življenje s plinom. Ostal je namreč doma, ko so mati in oba brata odšli v mrtvašnico. Ko se je njegov brat Roberto vrnil domov nekaj pred 13. uro, je ugotovil, da so bila vrata zaklenjena, iz stanovanja pa je prihajal komar duh po plinu. Mladenci je vdril v stanovanje in našel brata na tleh. Takoj so ga odpeljali

PO SPLOŠNEM MNENJU JE PREDLOG O VLADI KD-PSDI-PRI NEPREMIŠLJEN

Penovna ostra polemika v PSI po Craxijevem predlogu o vladi

Lombardi zelo oster s tajnikom PSI - CK KPI odobril okvirni osnutek srednjeročnega programa za izhod iz krize v Italiji

RIM, 13. — Ko se je že zdelo, da so se na nedavni seji socialističnega vodstva pomirile, je izbruhnil vihar, ki ga je sprožil Craxi s svojim predlogom o »tristranski« vladi KD-PSDI-PRI. Predlog, ki — resnici na ljubo — ni niti uraden, so predstavniki drugih strank sprejeli dokaj hladno. Komunisti pa je v razgovoru z radikalnejimi uredniki šaljivo dejal, da »se strinja z vladno med KD in laiki, ker spadajo mednje tudi komunisti, ni pa kazal znakov, da bi resno sprejeli zamisel socialističnega tajnika. Čeprav je ta govoril tudi o »izmenjavi podpor« KPI in PSI, republikanec Bassini je dejal, da »se mu ne zdi primerno bežati med formulami, demokristijan Galloni pa je poudaril, da se mu zdi predlog »preurjen«.

»Poglejmo prejši, je dejal, »kako se bodo zaključili razgovori o sestavi skupnega programa«.

Najhuje in najostreje so bile reakcije v socialistični hiši. Mancinijeva pristava Caldoro in Landolfi sta izjavila, da je Craxi prizadel in izgrajil vodstvo stranke le nekaj ur po zaključku seje, ki je kazala na težavno doseženo enotnost stranke. Najbolj razburjen pa je bil Lombardi, ki je Craxiju poslal ostro pismo, v katerem mu očita, da je dopustil objavo predloza (in če ni resničen, ga ni zanimal). Ne da bi o tem sprevljal razprave v vodstvu stranke, Craxijev predlog se je Lombardiju zdel naravnost »nedostojen« in svoje pismo zaključuje s besedami: »Opazujem, da ne bomo obravnavali tega dogodka kot napaka med deloma.

Medtem ko so se vde v socialističnih vrstah spet skale in vlada pričakovale, ali jih bo razčistil skorajšnji centralni komite PSI, sklican za zadnji teden v maju, se v prestolnici nadaljuje med KD in ostalimi strankami. Teme razgovorov so štiri: solstvo, gospodarstvo, javni red, vprašanje krajevnih uprav. Za vsako izmed teh tem so v okviru vsake izmed šestih strank, ki vodijo »navzkrižna srečanja«, oblikovali delovno skupino, ki se srečuje zdaj z eno, zdaj z drugo. Računajo, da bo potrebnih najmanj štirideset podobnih srečanj, preden se bodo vsi srečali z vsemi. Kako bo nato mogoče izluščiti iz teh razdrobljenih pogajanj sliko novega programskega sporazuma, vedo verjetno samo demokristijani, ki so si ta »ekskluzivni« ples delegacij omislili. Rešitve, da bi program sestavljali na kolektivnih srečanjih (za sedanjimi »sesteric«), demokristijani znanstveno hoteli sprejeti, ker bo čisto na ta način sami vodili igro, saj je očitno, da imajo edino celotno sliko »pahljane stališč«, čeprav je res, da se na drugi strani neformalno seznanjajo in obveščajo predvsem socialisti in komunisti.

Glede tem, ki so bile na tapeti, je znano, da bo najbližji oreh sporazum vprašanih javnega reda. KD vztraja namreč pri dveh nesprejemljivih zahtevah: policijskem priporu in »avtonomnem« policijskem sindikatu, kjer izraz »avtonomni« pomeni, da bi se nikakor ne smel povezati s sindikalno federacijo CGIL-CISL-UIL, za kar pa se je izreklo že 85 odstotkov agentov.

Na sejo v Ulici Botteghe Oscure se je zaključila zasedanja CK KPI. Po celodnevni diskusiji so člani centralnega komiteja odobrili okvirni osnutek »srednjeročnega programskega KPI za izhod iz krize« v roku štirih

petih let, o katerem naj bi prihodnje nisoce razpravljale vse družbene in politične sile ter izrekle o njem svoje mnenje. O srednjeročnem programu je poročal poslanec Napolitano, ki je v ospredje postavil spoznanje, da brez sporazuma družbenih komponent ni mogoče premostiti sedanje krize. Mito se demokristijani, je dejal Napolitano, če mislijo, da je mogoče tako krizo prebroditi in postaviti Italijo na novo podlago na »neboleč način«, zgolj z upravnimi in finančnimi ukrepi. V ospredju načrta KPI je zato pojem »varčevanja«, ki pa po opozorilih Napolitana, ne sme pomeniti »revščine«, pač pa nov način izkoriščanja bogastev in razpoložljivih sredstev ter energij, ponovno razdelitev bogastva med socialnimi sloji, obnovo proizvodnje na novih temeljih ob strogem boju proti razsvajanju in uničevanju obstoječih razmer.

»Varčevanje« je zato, po mnenju komunistov, pojem, vrednota, ki bi delavski razred uveljavljal, vendar mora preiti v zavest vseh družbenih slojev, ki želijo ustvariti »nove pogoje življenja« ob premostitvi konzumističnih mitov in varljivih ciljev preteklosti. V tem smislu je, po mnenju KPI, obnova Italije iz krize povezana s socialistično perspektivo, ki jo na razlago komunistična partija, ki mora biti prej ko slej stranka boja in vladanja.

Na koncu je CK KPI odobril nekatere spremembe v vodstvenih organih. V CK KPI je bilo kopirano 7 članov, bivši urednik »Unita« Pavolini je bil izvoljen v tajništvo, kjer bo vodil odtok za tisk in propagando, medtem ko bo Bufalini sledil »splošnim

političnim problemom«. Novi urednik »Unita« bo Alfredo Reichlin, na njegovo mesto urednika »Rinascita« je bil imenovan Minucci, Tortorella pa bo urejal revijo »Critica marxista« skupaj s Chiarantem. Odtok za solstvo in univerzo pa bo vodil poslanec Occhetto. (St.s.)

Sodna preiskava o aferi EGAM

RIM, 13. — Preiskovalni sodnik Di Nicola je potrdil, da je postal bivšemu predsedniku EGAM Mariu Einaudiu in drugim desetim funkcionarjem te in povezanih družb sodno obvestilo zaradi malverzij ob nakupu delnic družbe »Monte Amiata«. Gre za nekaj milijard, o katerih morajo obtoženci dati pojasnila. Einaudiu in nekaterim drugim so iz previdnosti odvzeli potni list.

Cena nafte ostane verjetno nespremenjena

NIKOZIJA, 13. — Državne proizvajalke petroleja bodo verjetno 20. maja sporocile, da se odpovedujejo prvotnemu sklepu o povisku cene surove nafte za 15 odstotkov v dveh obrokih. Ta sklep so sprejele države OPEC decembra lani, vendar se z njim niso strinjali Saudova, Arabija in Združeni emirati Perzijskega zaliva. Cena surove nafte ostane torej 12,70 dolarja za sod.

RIMSKI INCIDENTI

Kronisti obtožujejo

RIM, 13. — Na izjavo notranjega ministrstva, češ da včeraj popoldne v neposredni okolici Trga Navona ni bilo oboroženih policijskih agentov v civilu, je skupina novinarjev, ki so sledili včerajšnjim dogodkom, izdala poročilo, v katerem pobija ministrove trditve. Dokument so sestavili in podpisali kronisti Luigi Irri in Fernando Proietti (»Corriere della Sera«), Carlo Rivalta (»Repubblica«), Pino Binaco (»Paese Sera«), Renato Gaita in Marco Ciarra (»Messaggero«), Stefano Bonilli in Vincenzo Sparagna (»Manifesto«) ter Pino Palmieri in Daniele Repetto (ADN - Kronos). Časnikarji potrjujejo dejstvo, da dananjši »Messaggero« objavlja na prvi strani sliko agenta v civilu oblečenega v belo majico, ki se kradoma premika za parkiranimi avtomobili s samokresom v roki. »Ker smo zaradi svoje službene dolžnosti bili tam v neposredni bližini lokala, kjer smo videli, da agent fotografira na Trgu Cancellaria, kjer pa sploh ni bil sam, temveč je bilo na območju Korza Vittoria, Trga Cancellaria, Trga San Pantaleo in Ul. Baulari večje število oboroženih policijskih agentov v civilu. V popolnem soglasju z uniformiranimi agenti in pod neposrednim vodstvom istih poveljnikov so agenti v civilu delovali čez cel popoldan 12. t.m. in so večkrat streljali na množice, ki jih je s Trga de' Fiori obkroževala s kamenjem. Moramo nadalje pripomniti, da so agenti imeli dolge lasne in take obleke, da jih je bilo lahko zaopaziti za demonstrante. Med drugim so istega agenta nekaj ur kasneje posneli tudi za »televizijski dnevnik TG-1«, ko se je s palico v roki pomikal po mostu Garibaldi, malo časa zatem ko so odstranili barikado demonstrantov.«

V poosimskem razdobju okrepljena vloga in pomen Unije Italijanov

Uvodno poročilo prof. Ferrija - Pozdrav dr. Šiskoviča v imenu SKGZ - Prihodnji mesec konferenca na osnovi novih pravil

PULJ, 13. — »K formulaciji helzijskih načel smo tudi prispevali in to ne samo z besedami, temveč z dejstvi, kot dokazuje zaključek osimskih sporazumov, katerih ratifikacija odpira novo razdobje v tem predelu Evrope in sveta, to je ena izmed zaključnih misli poročila predsednika, Unije Italijanov za Istro in Reko, Luigija Ferrija, na 15. skupščini Unije, ki se je danes sestala v Pulju. Prof. Ferri je poročal o delovanju Unije od zadnjega obnega zborna 1971. leta in napovedal konferenco čez mesec dni v Kopru za na osnovi novega statuta, ki predvideva delegatski sistem.

V predsedniškem poročilu je bil govor o polemiknem preteklem razdobju in o različnih stališčih. Predvsem pa je Ferri podčrtal obsežno in konstruktivno delo, ki ga je Unija opravila. Poudaril je pravilen odnos do rabe jezika, kjer ne gre samo za »svobodo« rabe materinega jezika, temveč za »kvalitetni odnos do materinega jezika, kar pomeni,

da odnosa do jezika ni mogoče zložiti na monolog brez sogovornika, temveč zahteva s strani večinskega naroda konkretne obveze, pomeni ureditev delovnih mest, zagotovitev sredstev in sprejem številnih ukrepov. Odnos do nacionalne skupnosti je obravnaval s stališča skupnosti kot celote in vseh njenih komponent, kot tudi z vidika specifičnih nalog, ki jih opravlja Unija. V tej zvezi je podčrtal vlogo sredstev obveščanja in solstva.

Na skupščini je bilo predloženo tudi zelo obsežno poročilo o delovanju od 23. maja 1971. leta, iz katerega izhaja, da sestavlja sedaj Unijo 20 skupnosti in med njimi tri največje na Reki, v Pulju in Rovinju. Poročilo obravnava sodelovanje Unije s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, tržaško ljudsko univerzo in deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Podrobneje je opisano obsežno delo, ki so ga opravile kulturne ter druge institucije, vključne v Unijo.

Petnajsto skupščino je v imenu

Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije pozdravljal ravnatelj koprskih televizije in predsednik komisije za manjšinska vprašanja, Dušan Fortič, ki je izhajal iz nacionalnih pristopov reševanja manjšinskih vprašanj. Prisotni so se želeli tople pozdraviti predstavnik Slovenije kulturno-gospodarske zveze dr. Karla Šiskoviča, ki je orisal kompleksen pristop k manjšinskim vprašanjem in obravnavati celotno, ne samo kulturno, temveč tudi socialno in gospodarsko problematiko manjšine. V imenu socialistične zveze »Izvoljena ljudstva« je Uniji želela uspešno delo Zorka Prodanoviča, ki je povezovala vprašanja nacionalnosti s splošnim razvojem in je podčrtala vlogo kulturnega sodelovanja z matičnim narodom. Zorka Prodanovič je tudi govorila o pozitivni vlogi Unije in njenih visokih načelih, ki izhajajo iz tradicij narodno-osvobodilnega boja.

BOGO SAMSA

PRED RAZPRAVO IN GLASOVANJEM O PRORAČUNU

V PRIHODNIH 10 DNEH SKLEP O USODI POKRAJINSKE UPRAVE

Že sklicane štiri zaporedne seje pokrajinskega sveta - Izid glasovanja skrajno negotov - Senca komisarske uprave

V prihodnjih desetih dneh se odloča usoda levičarske pokrajinske uprave, ki jo predstavlja socialistični Lucio Ghersi. Pojutrnjem, v ponedeljek, se namreč začne košljiva razprava o proračunu za leto 1977, kateri bodo nato posvečene še naslednje seje 20., 23. in 24. maja. Naj omenimo, da prav 24. maja zapade rok, ki ga je določil deželni nadzorni odbor za odobritev proračuna, sicer bo imenovane izredne komisije neizbežno.

V ponedeljek bo na dnevnem redu predstavitev proračuna, ki ga je levičarski odbor izdelal po sicer kratkih, toda intenzivnih posvetovanjih s sindikati, občinskimi upravami in nekaterimi gospodarskimi kategorijami. Istega dne bo moral pokrajinski svet odobriti vrsto sklepov, upravnega načrta, kočno pa bo po vsej verjetnosti na vrsti tudi glasovanje o spremembi pravilnika, ki naj omogoči rabo slovenskega in strani slovenskih pokrajinskih svetovalec.

Kot smo omenili, bo do končnega glasovanja prišlo v torek, 24. maja, rezultati glasovanja pa za sedaj ni mogoče predvideti. Levičarski odbor lahko zanesljivo računa le na 12 glasov od skupnih 30 svetovalcev, kolikor jih šteje pokrajinski svet, medtem ko opozicija (poler KD še neodločen) in trije misovci) razpolaga s 14 glasovi. Odločilo bodo zato štirje glasovi predstavnikov Slovenske skupnosti, socialdemokratov, republikancev in liberalcev. SSK je menda usmerjena k temu, da glasuje za proračun, da bi preprečila komisarsko upravo, k temu pa naj bi se nagnili tudi liberalci. Republikanci predstavljajo naj bi nameravali glasovati proti proračunu medtem ko se v dvom stališče socialdemokratskega predstavnika, PSDI je sicer javno napovedala, da si bo prizadevala preprečiti krizo v obeh tržaških krajevnih uravah, ob čem in pokrajini, vendar se v zadnjem času kažejo znaki odklona od tega načelnega stališča.

Ogled prostorov za trgovski tehnični zavod

Profesorski zbor trgovskega tehničnega zavoda »Ziga Zois« si je včeraj ogledal prostore paviljona B v psihiatrični bolnišnici, v kateri naj bi se šola preselila. Znano je, da ravnateljstvo šole in zavodski svet že dolgo pretehtata razne možnosti, da bi zagotovili šoli boljše prostorske pogoje. Prostor pri zavodu Vredelski cesti že dolgo ne zadostuje več naraščajočim potrebam trgovskega zavoda in liceja. Svoj čas se je veliko razpravljalo o dozdavi ali nadzidavi tega poslopja, ta možnost pa je zelo omejena. Dokaj ugodne perspektive so se odprle za izpraznitvijo številnih prostorov v psihiatrični bolnišnici, po tem ko so uvedli decentralizacijo psihiatrične oskrbe. Ravnateljstvo trgovskega tehničnega zavoda je tedaj (od tega je poteklo že leto dni) zaprosilo pokrajinsko upravo, naj dodeli prostore tudi tej šoli. Tedanja uprava je na prošnjo načelno pristala, nova uprava pa se je obvezala, da nalogo tudi izpelje.

Paviljon B, ki so ga namenili slovenski šoli, si je pred nekaj tedni

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Odobren proračun nabrežinske občine

Na sinočnji seji je občinski svet v Nabrežini odobril občinski proračun za leto 1977. Za odobritev proračuna je glasovalo 11 svetovalcev (KPI, PSI in SSK), vzdržal se je socialdemokratski svetovalec, proti pa je glasovalo 6 svetovalcev KD. Za odobritev proračuna z absolutno večino sta bila odločilna glasova svetovalcev SSK. Tako je bila odstranjena nevarnost komisarske uprave in je zagotovljeno nadaljnje poslovanje občinske uprave. Podrobneje bomo še poročali.

Važno obvestilo dolinske občine

Uprava občine Dolina sporoča, da bo danes v jutranjih urah v Borštu manjkali električni tok.

Zaradi popravil na glavni vodovodni cevi pa bodo v Borštu, Krogah in Dolini v ponedeljek, 16. t.m., od 9. ure dalje za nekaj ur prekinili dobavo vode.

PRIHODNI TEDEN PRI MIRAMARU

Kongres o sestavi teleskopa za raziskovanje vesoljstva

Teleskop hosta skupno izdelali organizaciji NASA in ASF. Leta 1983 ga bodo izstrelili v vesolje, od koder bo več let posredoval na Zemljo informacije o njegovi strukturi

Od ponedeljka do srede bo v prostorih Mednarodnega centra za fiziko na Miramaru mednarodni znanstveni kongres, ki ga organizira Evropska vesoljska agencija (ASE) in na katerem bodo razpravljali o dveh pomembnih temah za Evropsko gospodarsko združenje. V prvih dveh dneh bodo znanstveniki razpravljali o dolgoročnem načrtovanju evropskega vesoljskega vesoljskega programa. Izid tega za razpravo bosta dva dokumenta, ki sta jih pripravili posvetilni znanstveni skupini ASE in jih pred kratkim izročili znanstveni skupnosti.

Prva skupina, ki preučuje predvsem sončni sistem in ki ji predseduje prof. J. Geiss iz Berna, bo nastopila prvi dan kongresa, druga skupina, ki se ukvarja z astronomijo in ki ji predseduje prof. G. Setti iz Bolgne, pa naslednji dan. Znanstveni kongres pa bodo znanstveniki obravnavali vprašanje ameriškega vesoljskega teleskopa, ki ga bodo izdelali strokovnjaki ameriške vesoljske organizacije NASA v sodelovanju z evropskimi državami. Teleskop bodo leta 1983 izstrelili v vesolje s pomočjo posebne rakete. Naprava bo ostala v vesolju najmanj 15 let in znanstveniki si od tega podviga obetajo, da se bo človeško znanje o tvorbu in strukturi vesolja znatno povečalo. Evropska gospodarska skupnost bo sodelovala z deležem 15 od sto, in sicer prek organizacije ASE. Na kongresu pri Miramaru bodo razpravljali o tem, v kakšni obliki naj bi evropski znanstveniki sodelovali pri pobudi in v kakšni meri naj bi se lahko posluževali vesoljskega teleskopa, ko bo ta opravljal svoje poslanstvo v medplanetarnem prostoru. V okviru ASE je bila v ta namen ustanovljena posebna znanstvena skupina, ki ji predseduje prof. F. Pacini iz Firenc.

Kongres se bo udeležilo okrog 150 znanstvenikov iz 11 evropskih držav, ki so vključene v ASE. Iz ZDA pa bo dopotovala predstavnica NASA dr. N. Romanova, ki bo pri razpravi o vesoljski teleskop in metode za sodelovanje pri razvoju skupne pobude. Prisotni bodo tudi glavni ravnatelj ASE dr. R. Gibson (Velika Britanija), ravnatelj za dolgoročno načrtovanje dr. A. Lebeau (Francija) in ravnatelj za znanstveni program dr. E. A. Tremblay (ZDA Nemčija).

Srečanje na univerzi o vprašanih gradnje bolnišnice na Katinari

Iz Rima je v teh dneh prispela v naše mesto posebna komisija, ki naj bi proučila položaj v zvezi z gradnjo bolnišnice pri Katinari. Včeraj se je delegacija sestala na tržaški univerzi z rektorjem de Ferro. Iz razgovorov, ki so se jih udeležili tudi predsednik bolnišniške ustanove ter člani komisije medicinske fakultete, je izšlo zagotovilo, da bo nova bolnišnica kmalu dograjena in na razpolago tržaški skupnosti. Istočasno je bilo poudarjeno, da bodo na Katinari uredili tudi morfološki in biološki oddelek ter s tem izpolnili medicinsko fakulteto, obenem pa povežali bolnišniško dejavnost z didaktično in raziskovalno dejavnostjo.

Posvet o vlogi navtičnega zavoda

V dvorani za konferenčne pri tržaški trgovski zbornici se je večeraj začel dvodnevni posvet o vlogi navtičnega inštituta pri pospeševanju industrijskega, trgovskega in pomorskega razvoja na Tržaškem in v deželi Furlaniji. Julijski krajini. Na posvetu, ki se ga je med številnimi drugimi osebami iz našega področja udeležilo tudi podtajnik na ministrstvu za trgovino, mornarico Vito Rosa, so o problematiki navtičnega inštituta spregovorili ravnatelj zavoda Cassia, docent Miotto, Stenner in Morena ter dijaki Rizzoli, Gulli in Ruzier. Posvet se bo nadaljeval danes ves dan in se zaključil s posegom pokrajinskega odbornika za šolstvo S. Spadara.

Danes, 14. maja, bo ob 20.30 v dvorani »Di Vittorio« v U. Pandares B. kongres bivših italijanskih in slovenskih političnih preganjancev.

NA TRŽAŠKI UNIVERZI Zaključen tečaj patološke anatomije

Na tržaški univerzi se je večeraj zaključil akademski tečaj patološke anatomije, ki se ga je udeleževalo večje število študentov iz zadnjega letnika medicine. Zaključeno predavanje, ki ga je imel prof. Giarelli, so se udeležili deželni odbor, nekateri pa tudi sam deželni odbor. Potem ko so prvi dan odobrili predavanje, so se udeležili deželni odbor, nekateri pa tudi sam deželni odbor. Potem ko so prvi dan odobrili predavanje, so se udeležili deželni odbor, nekateri pa tudi sam deželni odbor.

Prvi vlog je lastnik lekarn 63 letni dr. Ladislav Scheimer iz U. Moncaloni 10 prijavil 28. marca. Prejšnjo noč se je tatinski podvig v njegovi lekarni ponovil. Tokrat so tatovi odnesli po ducat ampul morfija in kokaina ter razna druga zdravila, za katera je strogo predviden zdravniški recept.

V lekarni ukradli mamila

Lekarna »Alla Croce« Azzurra v U. Commerciale 26/A so v razmeroma kratkem obdobju že dvakrat »biskali« tatovi. Očitno gre za uživalce ali razpečevalce mamil, kajti niso se dotaknili ne denarja ne drugih zdravil, temveč vložili le v omario z mamili, za katera so najbrž že prej dobro vedeli, kje so shranjena.

Prvi vlog je lastnik lekarn 63 letni dr. Ladislav Scheimer iz U. Moncaloni 10 prijavil 28. marca. Prejšnjo noč se je tatinski podvig v njegovi lekarni ponovil. Tokrat so tatovi odnesli po ducat ampul morfija in kokaina ter razna druga zdravila, za katera je strogo predviden zdravniški recept.

Prvi vlog je lastnik lekarn 63 letni dr. Ladislav Scheimer iz U. Moncaloni 10 prijavil 28. marca. Prejšnjo noč se je tatinski podvig v njegovi lekarni ponovil. Tokrat so tatovi odnesli po ducat ampul morfija in kokaina ter razna druga zdravila, za katera je strogo predviden zdravniški recept.

OB 30. OBLETNICI POMORSKE ŠOLE V PIRANU

Boгат kulturni večer bodočih pomorščakov

Včeraj je bil v Kulturnem domu ob 30. obletnici pomorsko-tehnične šole v Piranu kulturni nastop gojencev omenjenega zavoda. Nastop sta priredili Slovenska prosvetna zveza in pomorska šola. Pred pričetkom kulturnega sporeda je dijak šole in prisotne pozdravil tajnik SPZ Mirko Kapelj. Mladim nastopajočim dijakom je voščil uspeh in jih pohvalil, da se poleg študija aktivno udeležujejo kulturnega življenja. Kapljemu podpravi je sledil govor ravnatelja pomorsko-tehnične šole Franca Flisa, ki je orisal njeno zgodovino in v zvezi z nastopom dijakov v Trstu dejal: »Kar boste videli in slišali, je vsakdanje, domače, je pa isto, kar naj bi ozvalo nas Slovence onstran in tostran meje. Mi živimo v krajih, kjer je doma sožitje in po osebnih spoznanjih, naj bi se to razširilo in poglobovalo, da ostane naša odprtost meji se bolj odprti kot sta bili doslej.«

Kulturni program je izvedlo približno 300 dijakov pomorske šole. Nastopila sta pihalni orkester iz Pirana, ki ga vodi Leander Pegan in številni zbor maturov. Diaki so pripravili dve vrsto točk: nastopili so mladi godbeniki, recitatorji in pevci. Osrednja tema recitacij je bila svedra morje, saj bo slednje mladim pomorščakom pot do dela in kulture. Diaki »dine slovenske pomorske šole« so za ključni program s skupnim nastopom zbora in godbe na pihala.

S svojim prizadevanjem pri kulturnem programu, so pokazali, da je kulturna zavest pomembna tudi za ljudi, ki jim bo kruh težko in ki bodo potovali po vsem svetu. Ob koncu sporeda je občin spoznal ravnatelj nastopajoč. Meri prisotnosti so bili generalni komiser SFRJ Ivan Renko, predsednik SKGZ Boris Race in dr. Franc Škerli, ki je bil 1947. leta prvi ravnatelj pomorsko-tehnične šole.

Dvodnevno srečanje ACLI

ACLI prireja 23. in 24. maja v Trstu srečanje na katerem bodo razpravljali o občinski decentralizaciji in prihodnjih volitvah za rajonske konzule.

Prvi dan bodo govorili poslanec Corrado Belci (KD) župan iz Modene Germano Bulgarelli (KPI), župan Pavie Elio Veltro (KPI) in vsedržavni tajnik ACLI Pietro Fradieri. Drugi dan bo namenjen diskusiji, prisotni bodo tržaški pokrajinski tajnik ACLI Tarcisio Lonzo, občinski odbornik Livio Lanzar in načelnika občinskih svetovalskih skupin PSI in KPI Pesante in Monfalcone.

SIMFONICNI KONCERT V STUDENTSKEM DOMU

Rekreativno združenje tržaškega študentskega doma - ARCI obvešča, da prireja skupno z Tržaškim elabenim univerzitetnim centrom v torek, 17. maja, ob 20.30 v knjižnici dvorani študentskega doma v U. Fabio Severo 158. koncert glasbene skupine »Piccola orchestra veneta«, katero bo vodil dirigent Nino Gardi. Na sporedu so skladbe: T.S. Bacha, J. Haydna, B. Bartoka in F. Schuberta. Vstop je prost.

OPENSKA DRAMSKA DRUŽINA gostovala pri Sv. Jakobu

Sinoči je v dvorani prosvetnega društva »Ivan Cankar« pri Sv. Jakobu gostovala skupina SPD »Ta bor« z Očini: Mladi openski igralci so prikazali dramo Strindberga »Oče«, ki jo je režiral mladi do maestro Marko Sosič in s katero so že večkrat uspešno nastopili na domačem odru. Danes zvečer bodo Openski igralci v gledališču »F. Preseren« v Boljuncu.

Openski igralci v gledališču »F. Preseren« v Boljuncu.

Openski igralci v gledališču »F. Preseren« v Boljuncu.

Openski igralci v gledališču »F. Preseren« v Boljuncu.

Jutri na Trgu Unità harmonikarski koncert

Jutri bo od 10.30 do 11.30 na Trgu Unità koncert orkestra »Brucker Harmonika Orchesters«. Orkester je ustanovila leta 1957 skupina navdušenih igralcev harmonik. Orkester vodi od ustanovitve Heinz Pilat, skupina je žela veliko uspehov v Avstriji in nato v raznih evropskih državah.

Orkester, ki je na turneji in se vrača iz Pulje, si je želel ob priliki nastopiti v Trstu. Letovščarska in turistična ustanova je sprejela ponudbo in pripravila svoj vrsten koncert.

Občinstvo je nastopajoče nagradilo z burnim aplavzom, na koncu pa je goste pozdravil ter se jim zahvalil predsednik šentjakobskega društva Mario Magajna.

SINOČI V VERDIJU Drugi koncert simfonične sezone

Drugi koncert spomladanske simfonične sezone gledališča Verdi, ki je bil na sporedu sinoči, je vodil mladi nizozemski dirigent Hubert Soudant, učenec velikih mojstrov Ferrare, Celibidacheja in Fourneta, zmagovalca mnogih natečajev in že doslej dirigent nekaterih najuglednejših svetovnih orkestror. Koncertni program je obsegal v prvem delu Beethovnovo Simfonijo št. 5 v c-molu op. 67, v drugem pa v Verdiju se neizjavno Lisztovo simfonično pesnitev Orfej in Stravinskega baletno suito »Zar plica«.

Beethovnova 5. simfonija je poposta na koncertnih sporedih in je med najmočnejšimi po orkestralni sonornosti kljub relativno skromno instrumentalni uporabi. Po čustvenosti in prvem preidu v drugem stavku v prekrasno spoven »Andante con moto«, se v tretjem »Scherzo« razvije v zvočni močnejši s čeli in bas v »Vollini vlogi, preide ponovno v dolgi pavišsimi celotnega orkestra, nad katerim plava melodija violini, in zaključijo v eksplozivnem finalu. Dirigent j. vodil orkester z izredno sugestivnostjo, vendar iz njega ni izrazil vseh potrebnih učinkov, tako, da so nek-tera mesta ostala bleda in celotna izvedba ni blestela.

Večrugače se je orkester izkazal v Lisztovi simfonični pesnitvi Orfej. Muziciral je izjemno melodično, s plemenitim zvokom in navdušenim in pri tem natančno sledil vsakemu dirigentovemu gibu. Isto mogoče reči tudi za izvedbo Stravinskega »Zar plica«, v kateri je orkester izprizil svojo sposobnost predavanja muziciranja, z učinkovitim predstavljanjem folklornih in eksotičnih elementov, ki se prepletajo v skladbi, zlasti v ognjenitem plesu »Zar plica« in Katselja, pri čemer je prišla lepo do veljave tudi prodornost glasbene govorice mladega Stravinskega.

Dirigent Hubert Soudant je partituro v celoti doganjal interpretiral z dobro odmerjeno ritmičnostjo in ustrezno mladostno veščenostjo. Številno občinstvo ni štedilo z aplavzi dirigentu, orkestru in koncertnemu moštru (tokrat violinisti) ter prnemu čelistu za solistične intermezze.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 14. maja. BONIFACIJ Sonce vzhaja ob 4.35 in zatone ob 19.27. — Dolžina dneva 14.52. — Luna vzhaja ob 2.49 in zatone ob 15.59. Jutri, NEDELJA, 15. maja. ZOFIJA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 18.6 stopinje, najnižja 16.2, ob 19. uri 16.6 stopinje, zračni tlak 1003.6 mb, vlaga 70-odstotna, veter 27 km na uro jugovzhodnik, nebo pooblačeno, dežja je padla 2.4 mm, morje skoraj mirno, temperatura morja 18 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI Dne 13. maja 1977 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 8 oseb. UMRLO 3: 61-letni Rinaldo Codigona, 61-letna Clelia Salvi, prof. Milani, 83-letna Gemma Fiorin vd. Gianella, 63-letni Domenico Travatello, 68-letni Ignazio Visintini, 62-letna Luigia Giovanella vd. Mezzetti, 73-letna Giovanna Contento in 70-letni Vincenzo Zugna.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30) Trg Oberdan 2, U. T. Vecellio 24, U. Zorutti 19, U. Bonomea 93. (od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30) Trg Cavana 1 in P. Giotti (U. sv. Frančiška 1).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 20.30 dalje) Trg Cavana 1 in P. Giotti (U. sv. Frančiška 1).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

V predprazničnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje ne pretrgoma do 7. ure dneva po praznikih. To velja za zavarovanje INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI Boljunc: tel. 228-214; Zavarica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proselek: tel. 225-114; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sežanj: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
Otroška in mladinska zborska revija
NAŠA POMLAD
jutri, 15. maja, ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu
Prodaja vstopnic eno uro in pol pred začetkom predstave pri biagajni Kulturnega doma.

Gledališča

SSG Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje danes, 14. t.m., ob 20. uri v Ajdovščini s predstavo Franca Rudolfa »KOZA MEGLE«.

VERDI Danes, 14. maja, bo ob 18. uri koncert del Beethovna, Liszta in Stravinskega. Dirigent je Hubert Soudant. Koncert spada v pomladno simfonično sezono.

ROSSETTI Danes, ob 20.30 v abonmanskem sporedu Stalno gledališče iz Genova z delom Ostrovskega »PRAGOZD«. Delo je režiral Luigi Squarzina. Poskocene (2.000 in 1.200 lir) za študente in mladino 19., 24. in 25. maja. Rezervacije pri Osrednji blagajni v Pasazi Protti 2.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom
Carsten Krüger - Ludwig Volker
MAKS ŽVIŽGAC
mladinska igra v dveh delih
Prevod Janez Zmave
Scena in kostumi inž. arh. Miroslav Lipužič
Glasba Aleksander Vodopivec
Režija MARJAN BEVK
V ponedeljek, 16. t.m., ob 15.30
V četrtek, 19. t.m., ob 15.30

Prosveta

PD SLOVENEČ v Boršni vabi vse vaščane na sestanek, ki bo 16. t.m., ob 20.30 v Prosvetni dvorani. Dnevni red: 7. praznik vina, ureditev prireditvenega prostora v Hribenci in razno.

PD »FRANCE PRESEREN« BOLJUNEC priredi danes, 14. maja, ob 20.30 v občinskem gledališču »France Preseren« v Boljuncu dramo

A. Strindberga »OČE«
ki jo bo uprizorilo PD »TABOR« z Opčin.
Prevod iz italijanščine Elza Antonac
Glasbena oprema Igor Simonc
Luci Walter Poljšak
Scena in režija MARKO SOSIČ

SPD »TABOR« — OPCINE priredi gostovanje Prosvetnega društva »FRANCE PRESEREN« iz Boljunca s komedijo

Oscar Wulfe
1 X 2
Režija in scena: STANE STAREŠINIČ
Asistent režije: Magda Maver
Narečna obdelava: Magda Maver
Glasba: Robert Ota
Predstava bo jutri, 15. t.m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Mesani pevski zbor »MARIJ KOGOJ«, ki ga sestavljajo večina cerkveni pevci ob Sv. Ivanu pri Trstu priredi danes, 14. t.m., ob 20.30 v domači župni cerkvi koncert cerkvenih zborovskih skladb.

Na sporedu bodo dela znanih tujih in domačih skladateljev.

Zbor vodi NADA ZERJAL - ZAGHET.

Šolske vesti

Učence in učenci osnovne šole »Dragotin Kette«, osnovnih šol pri Sv. Ani, Sv. Jakobu, v škedenju in v Ulici Donatoni vsaj vladno vabimo na zaključno šolsko prireditve danes, 14. maja ob 18. uri, v Kulturnem domu v Trstu. Nastopili bomo s petjem, recitacijami, gledališkimi igrkami in folklornimi plesi.

Deželno šolsko skrbništvo sporoča, da so na oglašni deski urada na Trgu sv. Antona Novoga 6 razobesili seznam šolnikov, ki so dosegli razširitev habilitacije za poučevanje tudi na italijanskih solah.

Razna obvestila

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIŽNICA sporoča, da bo ponovno odprta v ponedeljek, 16. t.m., v novih prostorih v U. sv. Frančiška 20, I. nadst. Urnik kot doslej: vsak dan od 9. do 19. ure, razen ob sobotah, ko bo odprta samo od 9. do 13. ure.

Slovenski raziskovalni inštitut obvešča, da je trenutno brez telefonske zveze ter da bo predvidoma 20. maja začel posloovati v novih prostorih v U. G. Gallina 5/3 — tel. 37465.

OSMICA Danes odpre osmico STANKO MILIČ. Zgonik 34, ki toči pristno belo vino in teran.

BOJNER tigrast 80 dni star moško značaj prodam. Settefontane 56 — Marchetti.

OPTIKA z znanjem italijanskega jezika in v laboratorijskih izkušnjah. Iže Otica Giacomo AVANZO 78 Cavana, 7. — tel. 64689.

Kino

La Cappella Underground 19.00 - 21.30 »Film folk in pop glasbe« z ansamblom Area in Emerson Lake & Palmer. Barvni film.

Ariston 16.00 »La recita« Todora Angelopolusa. Barvni film.

Mignoni 15.30 »Cari mostri del mare«. Bruna Valtierra. Barvni film.

Nazionale 16.00 »L'uomo sul tetto«. Preveden mladini pod 14. letom. Barvni film.

Grattacielo 16.30 »Il mio primo uomo«. Omella Muti. Preveden mladini pod 18. letom. Barvni film.

Fenice 16.00 »21 ore a Monaco«. Franco Nero. Barvni film.

Excelsior 16.00 »Dedicato ad una stella«. Pamela Villoresi in Richard Johnson. Barvni film.

Eden 16.30 »Emanuelle in America« Emanuel. Barvni film. Preveden mladini pod 18. letom.

Ritz »Casanova and Company«. Tony Curtis in Marisa Berenson. Barvni film. Preveden mladini pod 18. letom.

Aurora 16.30 »La pantera rosa sfida l'ispettore Cleouseau«. Peter Sellers. Barvni film.

Capitol 16.30 »Al piacere di rivederla«. Ugo Tognazzi. Preveden mladini pod 18. letom. Barvni film.

Cristallo 16.30 »Cielo di piombo. ispettore Callaghan«. Clint Eastwood. Preveden mladini pod 14. letom. Barvni film.

Moderno 16.00 »Panico nello stadio«. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.30 »Vanessa«. Barvni film. Preveden mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 »Il figlio di Spartacus«. Steve Reeves. Barvni film.

Impero 16.30 »Basta che non sappia in giro« Nino Manfredi in Johnny Dorelli. Barvni film. Preveden mladini pod 14. letom.

Radio 15.30 »Il padrino parte II«. Al Pacino. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 »Napoli violenta«. Maurizio Merli. Preveden mladini pod 14. letom. Barvni film.

Abbazia 16.00 »Anna bianca e il cacciatore solitario«. Robert Wood in Pedro Sanchez. Barvni film.

Astra 16.00 »Lo squale«. Robert Shaw. Barvni film.

Volta (Milje) 17.00 »Robin e Mariana Sean Connery in Audrey Hepburn Barvni film.

Razstave

Danes, ob 18. uri bo v občinski galeriji v Trstu odprla razstavo avstrijskega ANTON MIHELIC, ki bo razstavljala do 22. maja. Mihelič si deli galerijo s slikarjem DURENOM.

Izleti

SPDT priredi jutri, 15. maja, avtobusni izlet na RATITOVEC (1668 m) nad Selško dolino. Hoda bo okoli 3 ure. Vpisovanje na sedežu ZSSD (U. G. Gallina 9, tel. 31119).

Odhod avtobusa ob 7. uri izpred sodišča (Foro Ulpiano).

S SEJE OKOLIŠKEGA SVETA ZA OSNOVNE ŠOLE

DANES IN JUTRI

Do začetka prihodnjega šolskega leta treba urediti nekatere šolske prostore

Nujna popravila v šolah v Štandreu, Permi, in Ul. V. Veneto - Zakaj ni spričeval za slovenske osnovne šole? - Odgovornost državne birokracije za pomanjkanje knjig

Triletna upravna doba izvoljenih šolskih svetov se izteka. Jeseni, morda že oktobra, skoro gotovo pa novembra, bodo volitve na katerih bodo poleg enoletnih zastopnikov razrednih svetov izvolili tudi člane okoliških in zavodnih svetov na vseh naših šolah. Nimamo tu namena delati obračun za triletno delo, ki je bilo začetniško, saj so bili šolski sveti s pooblaščenimi dekreti ustanovljeni pred tremi leti in so se šele začeli soočati z razvejano šolsko problematiko. Šolski sveti so prinesli precej svežine v šolsko življenje, čeprav birokratski predpisi in pomanjkanje finančnih sredstev precej omejujejo njih delovanje.

Na seji goriškega okoliškega sveta za slovenske osnovne šole so preučili obračun lanskega poslovnega leta. Ugovorili so, da se je dotacija povečala med letom v primerjavi s prvotno nakazanimi sredstvi in zaradi tega bodo sedaj koristno uporabljali presežek. Prav tako je v letošnjem proračunu, ki so ga sprejeli že na prejšnji seji, na razpolago več denarja kot lani. S temi sredstvi bodo lahko zadostili potrebam nekaterih šol po nakupu koristnih šolskih pripomočkov, ki jih v naši šoli doslej niso imeli.

Na isti seji pa so člani okoliškega šolskega sveta ostro izrazili priporočila, ki niso se do sledj poskrbele za spričevala za slovenske osnovne šole. V prejšnjih letih so prihajala spričevala iz rimske tiskarne že v marcu, letos so jih italijanske šole že dobile, slovenske osnovne šole pa so še vedno brez spričeval in učiteljske ne ve, kaj bodo dali učencem ob koncu pouka.

Zapletlo se je tudi s knjigami za četrte in pete razrede slovenskih osnovnih šol. Vse letošnje šolske svetove so bili učenci brez razredov vseh slovenskih šol brez knjig in učitelji so si pomagali brez učbenikov z veliko poštenostjo. Spet je stopila vsem državnemu birokraciji, kaj knjige čakajo samo tako imenovani »kolodavci«. Zaradi malomarnosti nekaterih birokratov je bilo več sto slovenskih učencev na Goriškem in Trškem letos brez prepovedanih knjig. Člani goriškega okoliškega sveta želijo, da se temu nemudoma ukomane in naj bodo knjige v prihodnjem šolskem letu na razpolago vsem učencem.

Govor je bil tudi o prostorih, v katerih so slovenske osnovne šole

v mestu in na podeželju. Znano je, da bo morala slovenska osnovna šola ostati v prostorih zavoda Le-nassi v Ul. Vittorio Veneto se precej časa. Ker v tem poslopiju ne bo več zavoda in ga bodo nadomestili z mladinskim centrom, bo treba se danje učilnice preurediti in prav tako urediti tudi pomožne prostore.

Prav tako sta v hudem stanju poslopji v Štandreu in v Permi. Za pevmško šolo je občina zaprosila za delni prispevek, da bi jo popolnoma preuredila, tako kot so lani preuredili šolo v Podgori. Prispevka se ni, na občini pa je pripravljeno ustrezne podobne načrte, kako popraviti šolsko poslopje. Na občini prav tako pripravljajo načrte za popravila šolskega poslopja v Štandreu. Tu sicer ne bodo napravili velikih del, uredili bodo le notranjost.

V zvezi s temi preureditvami so na seji okoliškega šolskega sveta preučili tudi možnosti za uporabo drugih prostorov v času, ko bi šolski poslopji v Permi in Štandreu stali na voljo. Morda v Štandreu stari ne bo preveč, če ugotovimo, da bi jo popolnoma preuredili, tako kot so lani preuredili šolo v Podgori. Prispevka se ni, na občini pa je pripravljeno ustrezne podobne načrte, kako popraviti šolsko poslopje. Na občini prav tako pripravljajo načrte za popravila šolskega poslopja v Štandreu. Tu sicer ne bodo napravili velikih del, uredili bodo le notranjost.

PODFISAL GA JE KOMISAR

Odobren proračun
tržiške občine

Komisar na tržiškem županstvu je včeraj podpisal dokument, s katerim je odobril proračun za leto 1977. V njem je predvidenih nad 13 milijard izdatkov in dohodkov.

ZA AVTOMOBILE TUDI V GORICI PREMALO PROSTORA

Občina namerava zgraditi na Travniku dvonadstropno podzemeljsko parkirišče

Ali ne bi bil Trg Cesare Battisti primernejši - Pokojni arhitekt Maks Fabiani se je zavzemal za ljudski vrt

Obdobje za javna dela je naročilo tehničnemu uradu goriške občine, naj izdelata idejni načrt podzemeljskega parkirišča na Travniku. Predlog za izgradnjo takšnega objekta, ki naj poveča število parkirnih mest za približno 100, je bil predložen v aprilu 1976. V tem času je bil na Travniku v gradnji dvonadstropno podzemeljsko parkirišče, ki ga je projektiral pokojni arhitekt Maks Fabiani. V tem času je bil na Travniku v gradnji dvonadstropno podzemeljsko parkirišče, ki ga je projektiral pokojni arhitekt Maks Fabiani.

O prvem takšnem parkirišču smo pisali pred dnevi, ko je bila beseda o odprtju deželne avditorija. V kletnih prostorih te zgradbe je namreč obsežen parkirni prostor za okoli 200 avtomobilov, ki se ga po »službi« predvsem »deželni« službenici. Parkirišče je zgrajeno v dveh nadstropjih in leži pod tistem delom deželne zgradbe, kjer so uradi. Izgradnja parkirišča predstavlja v urbanističnem pogledu pogoj, če se sploh lahko zahteva gradbeno dovojenje za objekt javnega značaja in skratka za vsak objekt, v katerem se zbira večje število občanov. Tako je bilo tudi za slovenski kulturno-sportni objekt, ki ga je projektiral Fabiani. Parkirišče je zgrajeno v dveh nadstropjih in leži pod tistem delom deželne zgradbe, kjer so uradi.

Zamisel, da bi zgradili v Gorici podzemeljsko parkirišče, je že precej stara. Z njo se je namreč ukvarjal že pokojni arhitekt Maks Fabiani. O njej so govorili tudi v občinski gradbeni komisiji, ki jo je bil Maks Fabiani njen član.

Slovenski gradbeni mojster Fabiani, ki je bil tudi dolga leta član gradbene komisije, je bil zelo tesno deloval s Fabianjem, nam je pred leti Fabianjevo zamisel tudi povedal. Takrat ni prišla v poštev možnost gradnje parkirišča na Travniku, ker gradbeništvo ni doseglo tolikšnega tehničnega napredka kot danes in tudi zaradi tega Travnika ni prišel v poštev, ker je imel veliki urbanist vendarle bolj dognano gledanje na ta problem in ga je hotel rešiti tako, da bi center mesta čim manj obremenjeval. Zato je predlagal, naj bi parkirišče zgra-

dili pod ljudskim vrtom. Vhod za vozila naj bi bil na obvoznici v dolini Korza, izstopi za vozila pa na zemeljskega parkirišča na Travniku. Predlog za izgradnjo takšnega objekta, ki naj poveča število parkirnih mest za približno 100, je bil predložen v aprilu 1976. V tem času je bil na Travniku v gradnji dvonadstropno podzemeljsko parkirišče, ki ga je projektiral pokojni arhitekt Maks Fabiani.

Problem je danes ponovno odprt, tokrat z večjimi možnostmi, da bo tudi rešen. Kakor smo izvedeli iz pogovora na občini, bi prišel na Travniku v poštev samo tisti del trga, kjer je sedanje parkirišče. V tistem kraju bi skopali globoko jamo in bi vanjo postavili železobetonsko dvonadstropno ograjeno, kjer bi v dveh etažah bilo prostora za okoli 400 avtomobilov. Kjer je sedaj parkirišče pa bi navozili zemljo in uredili park. Ker bo potrebno zgraditi dovodne in odvodne poti, se bo prostor občutno zmanjšal in je zato pravišljivo, če je bila lokacija najbolj izbrana. Boljši od Travnika bi bil Trg Cesare Battisti, ki je prav tako v središču mesta in ima kar dve prednosti: večji je od Travnika in pri gradnji ne bi nastajale težave s prometom, s kakršnimi se bomo na Travniku prav gotovo srečevali.

Z GORIŠKEGA OKRAJNEGA SODIŠČA

Leto dni zopora pogojno zaradi posesti orožja

Med orožjem tudi avtomatska brzostrelka »beretta«

Goriško silišče (predsednik Costa Prisniska Bassi in samsko, tožilec Perrucci, zapisničarka Vittoria) je včeraj po hitrem postopku, sočilo 35-letnemu Sergu Cecotu iz Sinavre, Case Noris 2, zaradi posesti sodobnega in starega orožja. Prvič soto soto s karabinerji pri podrobnem pregledu Cecotovega stanovanja našli avtomatsko brzostrelko, ki jo je Cecot dobil v vojni, orožje in naboje iz prve in druge svetovne vojne ter lovski nož. Agenti so Cecota takoj aretirali in ga prijavili sodišču.

Na včerajšnji razpravi se je obtoženec zagovarjal, da je orožje in naboje našel v stari peči, ki jo je porušil pred dnevi. Ni pa dal pravičljive odgovora, zakaj ni vso zadevo prijavil bližnji, postaji karabinerjev Povedal ni niti, kdo je spravil vso orožje v stari peč in kako, da niče od omečinov ni tega opazil.

Zaradi tega je javni tožilec zahteval 8 mesecev zopora. Denarno kazeno pa je predlagal odvetnik Bernat, ki je podprl dejstvo, da orožje ni bilo Cecotova last, marveč da ga je nekdo skril v njegovi hiši. Očitno sodišče ni bilo tega mnenja, saj je obtoženca obsojilo na leto dni zopora pogojno ter na 200.000 lir denarni kazni.

V GORICI DEŽELNI SHOD O KRAJEVNI AVTONOMIJI

Danes in jutri prireja deželna sejoja zveza italijanskih pokrajin v Goriški shod, na katerem bodo razpravljali o krajevni avtonomiji in s tem v zvezi o obnovi Furlanije. Na tem shodu bodo navzoči nekateri ugledni italijanski javni delavci in strokovnjaki s področja krajevnih avtonomij ter zato je sedaj lahko povemo, da bo dogodek velikega pomena za razvoj avtonomistične razdelitve italijanske države, kakor je to uzakonjeno tudi v italijanski ustavi. Na tem shodu bodo jasneje opredelili vlogo državljana v procesu vse večjega odpiranja države in njegovega sodelovanja pri razvijanju pravnih demokratičnih odnosov, preko katerih naj pomagajo oblikovati pravičnejše odnose na ravni oblasti, gospodarskih organizacij, konzorcijev itd. S participacijo ne bo le krepil demokracije, ampak bo zmanjševal manevrski prostor za tiste sile, ki bi rade manipulirale z oblastjo in ustvarjale v družbi napetosti, ki lahko zadajo demokraciji in napredku resne udarce.

S spoštovanjem avtonomije v krajevnih organih ter participacijo državljanov pri sprejemanju odločitev pa se ustvarjajo najboljše pogoji za sproščanje avtentične ljudske ustvarjalnosti, brez katere si danes ne moremo zamisliti obnove porušene Furlanije ter njenega vsestranskega gospodarskega napredka kot enega izmed temeljnih pogojev za premagovanje splošne gospodarske krize.

Shod pa se bo ukvarjal z organizacijo konzorcijev občin, ki v marsičem odpravljajo vlogo pokraj, nikakor pa ne jemljejo temu organu priložnosti, da bi vključeval razne zavode v širše oblike sodelovanja med občinami; te, da bi skratka, ponudili družbi svoje skušnje in svoje strokovno osebe.

Na današnjem shodu bodo navzoči tudi delegacije Slovenije, Koroške in Štajerske. Njihova prisotnost bo poudarila odprtost naše dežele do svojih sosedov in pripravljenost na sodelovanje, zlasti še na tisto sodelovanje, ki ga spodbujajo osimski sporazumi.

V nedeljo, 29. maja, kmečke volitve

V nedeljo, 29. maja, bodo na voliših v Dolenjah, Krmini, Gorici, Fari, Romansu, Ronkah, Skočjanu in Gračevu volitve za člane upravnega odbora strokovnega seznama kmetijskih podjetnikov. V ta seznam je na Goriškem vpisanih 3.359 ljudi. To so neposredni obdelovalci zemlje, mali in veliki kmetijski posestniki, splovinarji in koloni. Praktično vsi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Seznam je nekaj novega. Volitve bodo isti dan tudi v videmski pokrajini.

Za zastopstvo v tem upravnem odboru se bosta verjetno potegovali dve listi. Prvo, ki nosi številko 1, so prejšnji dan skupno predložili zastopniki Alleanza provinciale coltivatori in slovenske Kmečke zveze in v uradnem nazivu liste sta vpisani obe organizaciji. Drugo brez dvoma predložila bononijanska zveza neposrednih obdelovalcev.

Na kandidetni listi št. 1, ki je tudi lista Kmečke zveze, so naslednji kandidati: Bruno Marizza, kmet, Gradisce; Remigio Benvenuto, kmet, Fossalon; Norio Contin, splovinar, Starancan; Romo Sirk, kmet, Krmn; Venceslav Štekar, kmet, Steverjan; Luciano Visintin, kmet, Krmn.

Volitve bodo od 8. do 21. ure. Točne naslove voliš bomo objavili naknadno.

INAM sporoča materam in delodajalcem, da so spremeniili kriterij o zaščiti delavk - mater. Odslej se trimesečni porodniški dopust začne šteti prvi dan po porodu in torej v do potništ vstet dan poroda, kot je to veljalo doslej.

V Gradiscu razstava pip

Drevi ob 18. uri odpro v prostora občinske knjižnice v Gradiscu ob Soči, prvo razstavo pip. Razstavo prireja klub kadilecev pip iz Gradisca in je prva te vrste ne samo v naši deželi, marveč tudi v vsem vzhodnem delu Severne Italije. Prireditelji obetajo, da bo razstavljenih nekaj sto primerkov pip iz raznih krajev sveta, dobili so tudi dragocene primere, ki jih hranijo v zasebnih muzejih izlovalcev pip. Poleg pip bodo razstavljeni še druge zanimivosti. Razstava bo odprta do 22. maja. Ob praznikih bo odprta od 17. do 21. ure, ob delavnikih pa od 10. do 21. ure. Vstop bo prost.

SOLA GLASBENE MATICE GORICA

Priredi v ponedeljek, 16. maja, ob 20.30 v KULTURNEM DOMU V SOVODNJAH ob občinski tragični smrti JOŽICE LASIC - CEFARINOVE

NASTOP

njenih bivših gojencev.

Vludno vabljeno!

Kino

Gorica
VERDI 17.00-22.00 »L'ultima follia di Mel Brooks«, M. Freedman. Barvni film.
CORSO 17.00-22.00 »Pinochios«, Walt Disneyeva risanka v barvah.
MODERNISSIMO 16.45-22.00 »La marchesa von O...«, E. Clever in B. Ganz. Barvni film.
CENTRALE 17.30-22.00 »Keoma«, F. Nero in W. Berger.
VITTORIA 17.00-22.00 »Mark kolovise ancora«, F. Gasparri in J. Jackson. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tršič

EXCELSIOR 20.00 Koncert Slovenskega oktetu iz Ljubljane.

PRINCIPE 17.30-22.00 »Tentacoli«.

Nova Gorica
in okolica
SOCA »Dr. Dvjak - moč iz hrane«, ameriški film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA »Afrika express«, italijanski film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE »Devicica«, italijanski film ob 19.30.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10 - tel. 2576.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Centrale na Trgu Republike - tel. 72341.

Tu del, ko šole prireajo poučne izlete, prihajajo v Ržarno dižaki iz najbolj oddaljenih krajev Italije in sosednjih krajev Primorske, da se seznanijo z zgodovino in pomenom tega strasnega tabojske smrti ter se poklonijo spominu žrtve. Tako so v četrtek obiskali Ržarno dižaki zadnjega letnika osemletne šole »Vojsko Premila« v Kopru. Osemletne šole v Piranu in šole v Sečovljah. Iz Ržarne so odšli v Kulturni dom na predstavo »Maks Zvižgac«.

V OKVIRU POGLABLJANJA STIKOV

Openski pevski zbor Tabor v gosteh trboveljske Zarje

Najprej posamič, nato skupen nastop na koncertu

V okviru stalnih stikov, ki jih openski pevski zbor Tabor vzdržuje s trboveljskim zborom Zarja, je bilo preteklo soboto na vrsti že tretje gostovanje openskega zbora v Trbovljah.

Ker se pevci med seboj dobro poznajo, se seveda gostovanje ni omejilo na koncert, ampak je obsegalo celodnevni izlet z utrjevanjem medsebojnega prijateljstva med pevci in ogledom nekaterih trboveljskih zanimivosti. Tako so se zjutraj, po openski pevec pričakali pred Delavskim domom za ržarijo, po kratkem odmoru šli skupaj do trboveljske termoelektrarne, katere najzanimivejša točka je go tovo 360 metrov visok tovarniški dimnik, postavljen zato, da bi ne prišlo do onesnaževanja ozračja v sozvezju ozki dolini.

Ogledu vseh oddelkov termoelektrarne, ki ga je spremljala strokovna razlaga uslužbenec, je sledilo kosilo v menzi tovarne, kar je ne samo seznanilo člane pevkega zbora Tabor tudi z vidiki življenja v tovarni, ki se ne neposredno ticejo proizvodnje, ampak jim je tudi omogočilo tisto sproščeno vzdušje, do katerega bi težko prišlo v kakem gostinskem obratu.

Med kosilom sta se dirigenti obeh zborov tudi dokončno dogovorila za program koncerta. V primerjavi s prejšnjimi gostovanji je namreč sobotni koncert pomenil precejšnjo novost. Prišlo je namreč do precejšnjih sprememb. Prišlo je namreč do precejšnjih sprememb. Prišlo je namreč do precejšnjih sprememb. Prišlo je namreč do precejšnjih sprememb.

ZADRUGA »NAS KRAS«
vabi na otvoritev razstave kiparja
STANETA JARMA

ki bo danes, 14. t.m., ob 20.30 v
Kraški galeriji v Velikem Renu.

GALERIJA TORKLA
DOLINA

vabi na odprtje razstave danes,
14. t.m., ob 18. uri.
Razstavlja:
GIANFRANCO FORZATO

RAZPIS NATEČAJA

ZA PODELITEV STIPENDIJ ZA IZPOPOLNITEV
V SLOVENSKEM JEZIKU IN LITERATURI

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije razpisuje slovensko-italijanske sporazume o kulturni zamenjavi z dne 21. julija 1964 in kasnejših dodatnih sporazumov, sklenjenih v mešanem jugoslovansko-italijanskem odboru, predvidenem v členu specialnega statuta, pri loženega k Londonskemu sporazumu z dne 5. oktobra 1954.

Stipendije so namenjene pripravi in specializaciji učiteljev osnovnih in srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v tržiški pokrajini ter tistim osebam, ki želijo poučevati na navedenih šolah.

Višina stipendije znaša 18.900 din letno za osebe, ki so že v prosvetni službi oziroma 17.100 din letno za osebe, ki še študirajo.

Stipendija se izplačuje v enakih mesečnih obrokih (2.100 din oziroma 1.900 din) od oktobra 1977 do junija 1978.

demsko leto dobivali stipendijo in jim je za dokončanje študija potrebno še enoletno bivanje v Ljubljani. V takem primeru mora kandidat za stipendijo predložiti potrdilo o opravljenih izpitih.

Nekoliko pranje s kratkim življenjepisom prosilca in ustreznimi podatki o dokončanem študiju ter o dosežanih službi, naj prošci vložijo pri Šolskem skrbništvu v Trstu do 25. maja 1977.

Izid razpisa bo pravočasno sporočen vsem udeležencem.

Nastopajo:
- OTROCI SLOVENSKIH OSNOVNIH ŠOL MILJSKE OBČINE
- SLOVENSKA SKPCJA OTROKOV VRTCA V ČAMPORAH
- PESNIK ATILIJ KRALJ
- ZBOR IN DRAMSKA SKUPINA PROSVETNEGA DRUŠTVA
- »SILOVENEČ« IZ BORŠTA
- ANSAMBEL »LOJZE HLEDE« IZ STEVERJANA
- MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA IZ KOPRA

Denarne podpore
dijakom in učencem
tržiške občine

Tržiška občina sporoča, da bodo tudi v šolskem letu 1977/78 pomagali revnejšim dijakom šol druge stopnje z denarnimi podporami 40 tisoč lir. Prav tako bodo dali učenec nižjih srednjih šol podpore za nakup knjig in drugega didaktičnega materiala. Prosimjani na navedenem papirju mora biti predloženo potrdilo o dohodkih (model 101 in 740), ne smejo pa presegati 3 milijone letnega dohodka, ki se lahko zviša za 400.000 lir za vsakega družniškega člana v breme. Ravnanje na navedeni prosti prošnji pošljite na občino do 31. maja.

Govor je bil tudi o prostorih, v katerih so slovenske osnovne šole

STALNO SLOVENSKE GLEDALIŠČE V TRSTU • SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI IN ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanova za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

Thornton Wilder
ZAKENKAT SMO SE
IZMAZALI

(Igra v treh dejanjih)

PRVIO V SLOVENSČINI
Prevod France Jamnik
Scena Klavdij Palčić
Kostumi Marija Vidau
Glasba Pavle Merku
Režija FRANCE JAMNIK

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

STALNO SLOVENSKE GLEDALIŠČE V TRSTU • SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI IN ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanova za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

Thornton Wilder
ZAKENKAT SMO SE
IZMAZALI

(Igra v treh dejanjih)

PRVIO V SLOVENSČINI
Prevod France Jamnik
Scena Klavdij Palčić
Kostumi Marija Vidau
Glasba Pavle Merku
Režija FRANCE JAMNIK

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:
Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grilj - Poljane ob 19.30 gostilna Peric - Dobreob ob 19.35 pred občino - Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor - Dol ob 20. uri - Rupa - Peč.

V torek, 17. maja, ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Odhod avtobusa za okoliški abonma:<

UTRINKI S POPOTOVANJA PO ČRNI CELINI

Pot Madagaskarja od osvoboditve do vključevanja v nevrščeni svet

Čprav se je otrese francoske oblasti, je bil še dolgo pod vplivom nekdanje «mattice»
Notranja preverjanja, ki so pa vendarle pripeljala do sedanjih trdnjših položajev

Madagaskar je četrti največji otok na svetu. Leži na zahodnem robu Indijskega oceana. Od afriške celine ga loči Mozambiški kanal. Dežela je torej precej oddaljena in tudi neznana. Enako je tudi z istoimensko državo na tem otoku in otokih v okolici. Imenujejo jo tudi Malgaška republika. Politično je precej odmaknjena od svetovnih dogajanj, čeprav je od ministrskega sestanka leta 1972 v Georgetownu (Gvajana), sodeluje v nevrščenem gibanju. Na otoku, velikem za trideset Slovenij, živi osem in pol milijona prebivalcev, na obalah v glavnem afriškega rodu, v notranjosti pa malajsko-polinezijske rase.

Država je dobila neodvisnost v času «afriške pomladi», leta 1960, in je bila v času vladavine prvega predsednika Tsiranana, polnih dvajset let, močno odvisna od nekdanje kolonialne gospodarske Francije. Sledov te odvisnosti pa je mogoče odkriti še zdaj. Poleg domače malgaščine je uradni jezik francosčina. Svojemu denarju pravi malgaški frank in je po vrednosti v celoti odvisen od francoskega franka. Kakor se spreminja vrednost francoske valute, tako niha tudi malgaški denar.

V zadnjih nekaj letih pa je dežela doživela veliko spremembo in zdaj skopa po novi, socialistični in nevrščeni poti. Začelo se je pred petimi leti, po nekajmesečnem obdobju hudih nemirov, v katerih je izgubilo življenje več kot tisoč ljudi. Po sriditju študentskih in sindikalnih nemirih je predsednik Tsiranana, čeprav je nekaj mesecev prej kot edini kandidat zmagal na volitvah, moral zapustiti oblast. Pet mesecev je bil formalno šef države, nato pa je bil prisiljen popoldneva umakniti se in odstopiti položaj generalu Ramanantsoi.

Približno tri leta je vladalo navidezno zatišje, nato pa so se februarja 1975 vrtoglavo vrstili presenetljivi dogodki. Najprej je general Ramanantsoa, razočaran nad svojimi neuspehi pri vodenju države, prenesel oblast na polkovnika Ratsimandravo, toda ta je vladal le šest dni. Ubili so ga uporniki. Nato so čez noč ustanovili vojaški direktorij z generalom Andriamahamanom na čelu, da bi zatrli upor in vrnil življenje v normalno kolonialno. Razmere so se slednjemu nekoliko umirile in 15. junija 1975 je bilvi zunanji minister Didier Ratsiraka, postal predsednik vrhovnega revolucionarnega sveta, pred poljudnim letom pa še predsednik republike, hkrati pa so na referendumu izglasovali listino socialistične revolucije.

Varuh revolucije je vrhovni revolucionarni svet, ki pomaga predsedniku republike pri snovanju, usmerjanju in nadzoru vsiljen splošne državne politike, izvršno oblast pa ima tudi vlada. V državni strukturi so pomembni še trije organi — narodna ljudska skupščina, višoko ustanovno sodišče in vojaški komite za razvoj, posvetovalno telo za vsa vprašanja obrambe ter gospodarskega in socialnega razvoja. Osnovna družbenopolitična celica Malgaške republike je fokonolona, za katero ustava pravi, da je socialistična in demokratična skupščina, ki ima — kot pravijo — precejšnjo samostojnost.

Politično življenje v deželi je naposled pognalo korenine in zaradi dobre organiziranosti priteguje čedalje več prebivalcev, to pa je jamstvo, da socialistična razvoja usmeritev ne bo odvisna zgolj od pešice voditeljev, ampak bo dobivala spodbude tudi iz vrst kmetov in delavcev. Konec lanskega leta so ustanovili narodno fronto za obrambo revolucije, množično politično organizacijo, v katero so se združile vse politične sile, ki

podpirajo listino socialistične revolucije, na čelu pa je revolucionarna avantgarda, ki jo vodi sam predsednik republike Ratsiraka.

Politični aktivisti ljudem zdaj razlagajo vsebno listine socialistične revolucije, ki so jo izdali v obliki rdeče knjižice in ji v malgaščini pravijo Boky Mena. Kajti prebivalstvo — večina živi po vaseh, v skupnostih, ki se, kot rečeno, imenujejo fokonolona — se še ne znajde najbolje v novih družbenopolitičnih razmerah, ko imajo fokonolone precej pravic in politične oblasti v skladu s socialistično usmeritvijo, da je treba oblast približati ljudem in jih vključiti vanjo.

V takšnih razmerah, so se januarja letos začele volitve v številne oblastvene organe, od najnižjih do narodne ljudske skupščine. Volilni proces bo trajal do julija in v tem polletnem obdobju naj bi tudi pri izbiri funkcionarjev na različnih ravneh prišla do veljave socialistična družbena usmeritev. Politični aktivisti poudarjajo prebivalstvu preprosto resnico: sami lahko predlagate kandidate za volitve v fokonolona, toda izberite jih dobro, kajti pozneje bo prepozno za jadikovanje, da sami nimate pristojnosti in da so tisti, ki ste jih izvolili, nepošteni ter meščansko in reakcionarno usmerjeni.

Podpora prebivalstva je za uredničevanje zastavljenih ciljev — socialističnih družbenih odnosov — neizogibna. Ljudje pa se, razumljivo, zavzemajo za novo, podludno let veljavno usmeritev, saj jim obeta resnično boljši družbeni in tudi materialni položaj in je pri tem že obrodila prve sadove. Toda veliko ovir bo še treba premagati, in s skupnimi močmi bo šlo lažje. Tudi tega se prebivalci zavedajo, seveda tisti, ki so se spoznali usoden pomen listine socialistične revolucije. A tudi na tem področju, pri seznanjanju ljudi s političnimi cilji oblasti s predsednikom Ratsirako na čelu, bodo morali v Malgaški republiki storiti še precej.

Glavna naloga, ki se zastavlja hkrati s političnim osvoboditvijo prebivalstva, pa je seveda odprava zaostalosti, ki je — tako kot v vseh afriških državah — tudi na Madagaskarju posledica kolonialne preteklosti in pretirane navezanosti na nekdanjo metropolo Pariz. Podatek, da narodni dohodek na prebivalca znaša 220 dolarjev sicer pove, da Malgaška republika ne sodi med najmanj razvite države sveta, pove pa tudi, da je dežela še vedno hudo nerazvita in da morajo biti prebivalci zadovoljni z razmeroma zelo skromnimi življenjskimi razmerami.

Vendar je prihodnost obetavna. Madagaskar ima precej naravnih bogastev, le pravilno jih bo treba izrabiti. Poglavitna gospodarska panoga je, seveda, kmetijstvo. Med glavnimi pridelki so manioka, koruza, riž, kava, sladkor in trs, sisal in krompir, med žvino pa tudi pridelavo goveda. Od rudnih bogastev je najpomembnejši grafit, ki ga pridobijo na leto približno 200 tisoč ton. Industrija je skromno razvita, predvsem predelovalna. Med pomembnejšimi objekti so rafinerije nafte in sladkorne tovarne.

Za gospodarstvo sicer dežele v razvoju je pomembna njena zunanjetrgovinska bilanca. Madagaskar na tem področju prekaša in reče dežel v razvoju, saj je lanske leto končal brez primanjkljaja in v trgovanju z drugimi državami, celo z majhnim presežkom. Vzrok je preprosto. Malgaška zunanjetrgovinska bilanca ni odvisna od enega samega izdelka ali surovine. Izvažajo kavo najprej v žbice in druge pridelke ter veliko

tisoč lir). Precejšnje razlike, v glavnem v dobro, utegnemo nastati pri popustih za ženo, otroke in druge osebe v breme. Vzemimo dva primera v podrejenem delovnem položaju: za ženo je užival popust 36.000 lir, sedaj mu pripada iz istega naslova 72.000 lir v kolikor žena ni imela nad 960.000 lir dohodka; država mu potemtakem dolguje razliko 36.000 lir. Mož in žena oba v delovnem razmerju vzdržujeta dva otroke: med letom je delodajalec priznal popust 29 tisoč lir, samo možu; po novem bo od odslej priznaval ločeno obema zakoncem po 15.000 lir, tako da se bo moral mož odpovedati 14.000 lir, žena pa bo dobila v zame-nj 15.000 lir.

Za upokojene in odvisne delavce bodo na ta način nastale določene razlike, ki jih bo potrebno poravnati. Poravnava za te kategorije se bo izvršila s prihodnjo prijavo 740, če jo bodo prizadeti morali predložiti zaradi morebitnih drugih dohodkov.

Za davkoplačevalce, ki pa bodo dolžni polagati le obrazec 101, kolikor so le dohodninarji enolone delovnih prejemkov in pokojnin, bo morebitno poravnavo opravil delodajalec prejemkov pri davčnem odtegovalju letosnjega leta. V ta namen bo moral vsak prizadeti izročiti delodajalcu sredstvo posebno vlogo, kjer bo navedel morebitne spremembe. Delodajalec sredstev bo moral opraviti obračun v letu 1977 in izplačati razlike v dobro, kakor tudi pridržati morebitne zneske v bre-

ne uživalce prejemkov. Zadevo je uredil dekret, ki pa je vseboval toliko nejasnosti, da je finančno ministrstvo telegrafsko opozorilo, da bodo v najkrajšem času odposlali posebno pojasnjevalno okrožnico.

V roku 4 mesecev bo moral prav tako delodajalec sredstev (vedno na zahtevo prizadetih) prilagoditi popuste novim določbam in sicer v roku 4 mesecev. Čeprav je bil rok za izročitev vloge delodajalcem prejemkov določen za 20. april, je bil ta datum podaljšan za nedoločen čas. Odvisnim delavcem in delodajalcem svetujemo, naj zaradi tega počakajo na točneje navodila in pojasnila. Isto velja za upokojene INPS, saj je sam zavod sporočil, da bo za svoje zavarovane pripravil in razdelil vse potrebne tiskovine za zadevne prijave. Ni težko predvideti, da bo obračunavanje davčnih popustov povzročilo veliko upravno obremenitev za delodajalce, posebno pa še glavnega zavarovalnega zavoda, ki upravlja nad 12 milijonov pokojnin.

Ker ni izključeno, da bodo nastale še spremembe v zvezi s predložitvijo obrazcev 101, priporočamo končno vsem tistim, ki so v posesti obrazca 101 (ki ga bodo vseskozi morali prejeti najkasneje do 20. maja) naj jih ne pošiljajo po pošti na davčne urade, saj bo finančna uprava dolžna sprejeti vse prijave le z začetkom junija.

ST. OBLAK

Nocoj bo v Kraski galeriji v Repnu odprl razstavo akad. kipar Stane Jarm, ki je doslej razstavljal v Boljuncu. Slika z odprtja v Boljuncu

DVE NOVEJŠI IZDAJI POMURSKA ZALOŽBE

Pretresljiv «Sončni žarek» in pogrešljivo «Drvo želja»

Življenjska izpoved dvajsetletne matere, obsojene na smrt in zapleteno, vendar ne poglobljeno življenje ambiciozne ženske

Slavni francoski igralec Gérard Philippe je umrl za rakom. Njegova žena je zapisovala vsa dogajanja okrog njegove bolezni, vse trpljenje in končno tudi smrt. Svoje zapise je izdala v knjižici, ki je obšla ves svet. Imamo jo tudi v slovenščini. Še več ljudi pozna Ljubezensko zgodbo, predvsem po filmu, ki pa je bil narujen po istoimenskem romanu. Tudi roman in film poznamo in zdaj prihaja med nas podobna dogajanja, roman SONČNI ŽAREK, ki ga je napisala ameriška pisateljica Norma Klein, izdala pa v slovenščini Pomurska založba v Murski Soboti. Roman je napisan na podlagi resničnega dogajanja in sicer na podlagi priredbe za kostumirano igranje v Murski Soboti. Roman je napisan na podlagi resničnega dogajanja in sicer na podlagi priredbe za kostumirano igranje v Murski Soboti. Roman je napisan na podlagi resničnega dogajanja in sicer na podlagi priredbe za kostumirano igranje v Murski Soboti.

Pri vsem tem pa ne gre niti samo za pripravo o bolezni in o ljubezni, ne gre samo za pripravo o čustvih in spoznanjih na smrt bolnega dekleta, temveč tudi za pripravo o spoznanjih sodobnega dekleta, predstavnice »sodobne ameriške mladine«, ki je hotela zaživetj po svoje, ne verujoč ustaljenim normam družbene življenja in resnicam, ki jih oznanjajo starejši.

Pisateljica je znala svojo pri-poved napisati ne samo preprosto in notranje napeto, temveč tudi poglobljeno, zato pa tudi pretresljivo in prav nič patetično in olazavo. Znala je ohraniti pripoved veseskozi na dostojni višini, čeprav je najbrž težko ugotoviti, kdaj je pripoved neposredna pripoved nesrečnega dekleta in kdaj je svojo umetniško oblikovano besedo dala pisateljica. Vsekakor gre za pretresljiv roman sodobne ameriške in občečloveške stvarnosti, ki nas s svojo življenjsko tragiko in resničnostjo pretrese. Gotovo je, da bo ta tekst, ki ga je v slovenščino prevedla Nataša Haly-Sinkovec našel tudi pri nas dosti bralcev, ki jih bo osvojil in pretresel.

V slovenščini imamo že štiri romane znane pisateljice Sandre Parretti in tem se pridružuje »daj še nov tekst, roman DREVO ŽELJA. Roman, ki ga je v slovenščino lepo prevedla Diana Što-

berne, je izdala Pomurska založba, ki je v zadnjem času izdala vrsto prevodov, žal le povprečne literaturo. In žal je tudi roman Drvo želja le povprečno delo, o katerem bi niti ne bilo treba izpuščati dosti besed. Toda kakor poročamo o novostih s knjižne trga, ne moremo mimo izdati Pomurske založbe v Murski Soboti. Med njene zadnje izdaje pa sodi tudi roman, ki ga imamo zdaj pred seboj.

DREVO ŽELJA je roman o nemški berlinski družini, pravzaprav o najmlajši hčerki berlinskega tovarnarja Hoffmanna Kamilla. Zgodba se pričene ob začetku drugega svetovnega vojna, ko se tovarnar Hoffmann začne spopirati z bogastvom in družino. Propade tovarna, premoženje prodajo na dražbi, hišo pa obdrži njegova žena, s katero se loči. Stari Hoffmann odide s hčerko Camilla na podeželje. Tam najde Camilla podjetnega ženina, ki začne izdelovati Hoffmannovo milo, postane tovarnar in obogati. In potem Camilla spet začne spravljati skupaj nekdanje očetno premoženje, potem ko je tudi sama prevzela v svoje roke vodstvo tovarne posebnost v času, ko je bil mož na fronti in je postal invalid.

Camilli se izpolnjuje vse želje, tudi želja, da bi se vrnila v nekdanjo domačo hišo, ki jo je mati prodala in kjer raste vpa, drvo, želja, o katerem pripoveduje, da izpolni vsako željo. Ze med vojno se vrne v Berlin, tu pa sreča človeka, ki ga je v svoji mladosti ljubila. Camilla je postavljena pred veliki preizkušnjo. Vendar ostane zvesta možu, s njenim nekdanjim ljubljemim pa (Načrtovanje na zadnji strani)

Iz umetnostnih galerij

Tramontinova grafika v galeriji Cartesius

Kadar obiščemo razstavo grafičnih del, ki jo je v galeriji »Cartesius« pri Ljudskem vrtnu pripravil Virgilio Tramontin iz sosrednje Furlanije, se nam — če ob bežnem pregledu razstavljenih del vsiljuje primerjava, da o njegovi odlični delu zelo podobna ali vsaj zelo blizu delo enega najboljših mojstrov slovenske grafike pravzaprav počenka in vzgojitelja novih umetniških sil na tem področju v Sloveniji. V mislih imamo Božidarja Jakca, Z Božidarjem Jakcem povezuje Virgilio Tramontin tudi, več drugih sorodnosti med drugim dejstvo, je Tramontin več let poučeval grafiko na beneški akademiji, kot je Jakac dolgo poučeval grafiko na ljubljanski akademiji. Pa tudi motivika ju veže, ker jo poraja iz lubeznosti do rodnega kraja. Kot privlačujoče Jakca motivi iz Dolenske, tako privlačujejo Tramontina lepotne furlanske krajeve okoli njegovega rodnega kraja, ki je San Vito ob Tičetu, kjer Tramontin sedaj živi in ustvarja.

V natančni izdelanosti živahne igre drobni črni potezi se vrste pred nami ravniški, razgledi rodovitnih polj, grčevnate pokrajine z značilnimi kmetijami in dvorci, pa tudi majhni zasečki ali trgi, ki se jih naša nemirna čas še ni dotaknil, pa vse do širokih razgledov morja in evropskih velikih mest.

Iz kataloga razberemo, da je Virgilio Tramontin priredil veliko razstav po raznih evropskih centrih od Amsterdama do Helsinkov, vsem ko se v okviru razstav italijanske grafike kolektivno predstavljajo v vseh evropskih državah, skratka Virgilio Tramontin je razstavljal širom po vsej Evropi.

Zvest najbolj pristni tradiciji grafičnega ustvarjanja v vseh načinih jedkanja in meze, mu grafični medij ni postal, kot pri mnogih sodobnih grafiki, spolzka pot, na kateri njihova ustvarjalnost ne zdrkne mimo resnične umetnosti v nekaj, kar je tekoča destilacija, za kar pa velja da ni umetnost. Tramontin seveda ni iskalec nekih novih poti in ubira raje takšne poti, ki ga vodijo do trajnejših dosežkov upodabljanja resničnih videzov krajev, ki zaradi tega ostajajo nekakšna dokumentacija njegove prisotnosti v njih. Tramontin spada med ustvarjalce znanega združenja »Associazione incisori veneti« in je

RADIO VIZIJA

SOBOTA, 14. MAJA 1977

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.30 Check-up
- 13.30 DNEVNIK
- 17.00 Odprti se, sobota
- 18.35 Izšrebanje loterije
- 18.40 Nabožna oddaja
- 19.20 Aiutante tuttofare: OBISK NA SKOTSKEM
- Parkerja povabijo v neki grad na škotskem. Tu se sreča z neko grajsko prikrajano, ki da je sin duševno neuravnotežen strežnik. Parker pa odkrije, da je gospodar gradu Sir James mlačenica prisilil, da se izdaja za prikazen...
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 BAMBOLÉ, NON C'E' UNA LIRA
- Predzadnji večer sobotne revijske oddaje z naslovom »Bambolé, non c'è una lira«. Smo v dobi 1952, 1953 in v naslednjih letih, torej v času, ko je festival v Sanremu lansiral vedno nove in nove pesmi, ki so se nato širile po javnih lokalih z juke boxi. Smo v dobi, ko se po dolgi mračni dobi vojne življenja naglo spreminja na bolje.
- 21.50 NIXON STORY
- Nixon govori o sebi in kot bivši predsednik ZDA, logično, zagovarja svojo nekdanjo notranjo in zunanjo politiko, tudi pri mer Watergate, ki je na neki način spremenil njegovo življenjsko pot. Logično da Nixon, ki je eden najslabših predsednikov ZDA, v svojih spominih zagovarja vse, kar se je v ZDA dogajalo v času njegovega predsedovanja. Rekli smo že, da je zvezi z njegovim intervjujem, o katerem je govor, prišlo v ZDA do hudih polemik, toda Nixona to gotovo ne bo spravilo iz tira, ko pa je dobil za to obilno pol milijarde lir.
- Filmske premiere
- Ob zaključku DNEVNIK in Danes v parlamentu

Drugi kanal

- 12.30 Prigode Robina Hooda proti osvajanemu šerifu
- Današnje nadaljevanje nosi naslov »LA BANDA DEI SOSIA«
- 13.00 Dnevnik 2 — OB 13. URI
- 13.30 Srečanje s časnikarji
- 14.30 Evropski dnevi
- 17.00 Pomorno na sporedu: SATURNINO FARANDOLA
- Danes bo italijanska TV ponovila prvo nadaljevanje oddaje »Saturnino Farandola«, to se pravi TV priredbe istoimenskega romana, ki ga je napisal Albaladeo Robida. Govor je o človeku, ki ga je sprejela med se »opcija družina«. Med opicami opazajo, da gre za njim podobno, vendar pa drugačno bitje, ki se jim zdi kot nekakšen spasek.
- 18.30 Supermix — glasbena oddaja
- 19.15 ŠPORTNA SOBOTA in Vremenska napoved
- 19.45 Dnevnik 2 — ODPRTI STUDIO
- 20.40 TOČNO PRED TRIDESETIMI LETI
- V neposrednem prenosu bo italijanska televizija prenašala iz milanskega »Piccolo Teatro« prireditve, s katero bo režiser Giorgio Strehler s skupino svojih igralcev proslavil 30-letnico prve predstave v tej gledališki ustanovi, ki je prav gotovo najpomembnejša v Italiji. 14. maja 1947 je milansko gledališče dajalo Gorko.
- VSI GA NIMAJO
- Film je režiral Richard Lester. V glavnih vlogah igrajo Rita Tushingam, Ray Brooks, Michael Cawford, Donald Donnelly. Ob zaključku DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.00 Colargol — lutke
- 8.15 Deklica Delfina in lisica Zvitorepka
- 8.50 A. Ingolci: MLADOST NA STOPNICAH
- 9.20 Narava Japonske
- 9.45 Izbrana polika in študija
- 10.15 Dokumentarna oddaja — Tito
- 10.45 G. Prosperi: Michelangelovo življenje
- 14.00 Nogomet: PARTIZAN — CELIK
- 14.00 Obzornik
- 17.55 Njegovni bataljon — film
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski znanjopolitični komentar
- 20.00 Upornik brez razloga
- 21.40 DNEVNIK
- 21.55 Pogovor z gledalci
- 22.35 Evropsko prvenstvo v gimnastiki za ženske

Koper — barvna

- 15.35 Nogomet: PARTIZAN — CELIK
- 17.30 Telovadba — evropska ženska prvenstvo
- 19.30 Otroški kotiček
- 20.15 DNEVNIK
- 20.35 Poslednji Mohikanec — nadaljevanje
- 21.30 Čas zločina: ČLOVEK, KI JE BOMBARDIRAL BEOGRAD NA LUSKI OBALI
- 22.50 Film je režiral Elia Kazan. V glavnih vlogah igrajo Marlon Brando, Rod Staiger in Eve Marie Saint.

Svircarska barvna TV

- 15.00 Telovadba
- 17.20 Junior club
- 18.10 Pop hot
- 18.55 Sedem dni
- 20.00 Glasbeni moment
- 20.10 Risani filmi
- 22.40 Športna sobota

TRST A

- 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00
- Poročila: 7.20 Dobro jutro; 8.05 Glasba in kramljanje; 9.30 Pojdimo z glasbo; 9.40 Koncert sredi jutra; 10.05 Predpoldanski omra-bus; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Glasbeni almanah; 14.05 Koncert folk; 14.30 Mladina v zrcalu casa; 14.40 Tekmujte v Petrom; 15.35 Poslujajmo jih spet; 17.05 Mi in Glasba; 18.05 Recital Staneeta Starešiniča; 18.45 Vera in čas.

KOPER

- 6.30, 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 7.00, 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.35 Popevke; 9.30 Ploščo; 10.15 Glasbeni portret; 10.40 Pesem na dan; 10.45 Glasba in glasbi; 12.05 Glasba po željah; 14.10 Ploščo; 14.35 LP tedna; 16.45 Primorski periskop; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba; 18.00 Vročih 100 k; 18.35 Zapojimo in za-igravamo; 19.30, 20.35 Glasbeni week-end; 22.00, 22.45 Plesna glasba.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 18.00, 19.00, 21.00
- Poročila; 6.00, 7.30 Jutranja gla-

Horoskop

mislijo dobro opravili delo. V družini bo prišlo do besednega spopada.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne izgublajte se v malenkostih, ki morate rešiti toliko večjih vprašanj. Pustolovska doživljaja.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Pazite se pred reakcijami, ki bi jih utegnili povzročiti ponos. Skušajte razmišljati o nekem problemu.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Obetajo se vam lepi zaslužki, toda le če boste pristali na sodelo-

vanje. Ne pretrgajte nekega čustvenega odnosa.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Vaša dinamčnost se bo razvila ob nevednosti sodelavcev. Razočaranje čustvenega značaja.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Zavaruje se pred presenečenji in ne ubadajte se za postranskimi naglami. Ne popuščajte svojim fantazijam.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zagotovili si boste nove gnotne koristi. Prejeli boste nepričakovano povabilo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Odločite se za nujen poseg pri obla-

stih. Pobojate se z nekim rodnikom.

Pogovori o davkih

Težave z novimi popusti

Že dvakrat zapored smo govorili o davčnih popustih, ki jih je uvedel zakon od 13. aprila 1977 z retroaktivno veljavnostjo od 1.1.1976. Ponovili bomo na kratko postopne postavke, ki jih je zakon spremenil v primerjavi z dohodninskim letom 1975 in dodali še nekatera pojasnila.

Za zakonca, ki nimata več kakor 960.000 lir dohodka, znaša popust 72.000 lir (prej 63.000 lir). Če je dohodek zakonca višji od pravar kakor omenjenega zneska, ne predvidevajo nobenih novih olajšav.

Za otroke z manj kot 960.000 lir dohodka so novi popusti naslednji (med oklepajem zneski popustov, ki so jih odvisnim delavcem in upokojemcem priznavali že od januarja 1976):

Za enega 7.000 (14.000); za dva 15.000 (29.000); za tri 23.000 (46 tisoč); za štiri 32.000 (63.000); za pet 50.000 (100.000); za šest 70.000 (142.000); za sedem 100.000 (199 tisoč); za osem 150.000 (306.000); za vsakega nadaljnjega otroka 72 tisoč (124.000) lir. Navidezno so bili torej popusti za otroke znatno nižji, vendar moramo pripomniti, da novi popusti pripadajo odsej tako možu kakor ženi in če eden od zakoncev ni prekoračil usodnega dohodka 960.000 lir, si lahko drugi zakonec zaračuna popust za otroke v dvojni meri.

Popusti za roditelje, taste in

druge osebe, ki imajo pravico do preživnine (aliment) so določeni v fiksnem znesku 12.000 lir; prej so jih priteževali med otroke in so jim priznavali enake popuste.

Zelo važna je določba, ki zapoveduje za zakonca, za polnoletne otroke in za druge osebe predložiti posebne izjave, s katero le-ti potrjujejo, da nimajo več kakor 960.000 lir letnega dohodka. Če koristnik popustov ne bo z obrazcem 740 predložil teh dokumentov, mu olajšave ne bodo odobrili. Te izjave bodo s prihodnjim letom vnesene tudi v obrazec 101.

Za podrejene delavce in upoko-jence je bil osnovni popust zvišan na 84.000 lir (prej 63.000). Uklenjen pa je bil dodatni popust 4.000 lir, ki so jih tem kategorijam priznavali za vsakega otroka, razen za prvega.

Dohodninarji, ki bodo morali predložiti prijavo 740, ne bodo i- meli posebnih težav glede popustov. Držali se bodo pač novih popustov.

IZBRANA FOTOGRAFIJA

Breginjka elipsa ostaja spomenik

TOLMIN, 11. maja — Od stare breginjske arhitekture je ostalo po potresu le nekaj hiš, ki čakajo na obnovo, da bodo znanecem pričale o bogati kulturni dediščini. Na današnjem pogovoru v Tolminu so se dogovorili, da bi morali obnovo teh hiš čimprej začeti. Na sliki v ospredju: slovita breginjska elipsa, v ozadju novi Breginj.

Foto: Janez Zrnc

Elektronske centrale
tudi iz 'Tesle'

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPIŠNIKA

ZAGREB, 12. maja — Zagrebška tovarna telekomunikacijskih naprav Nikola Tesla ima v srednjoročnem in dolgoročnem razvojnem načrtu zelo smele načrte. Ob pozornem spremljanju razvoja dolgoročnih tehničnih predvidevanj v svetu so se odločili za proizvodnjo najsoodobnejših elektronskih telegrafskih in telefonskih naprav. To bodo izdelovali na osnovi lastnega razvoja in kupljene licence od svojega dosedanjega poslovnega partnerja, švedske firme LM Ericsson, ki je vodilni svetovni proizvajalec tovrstne opreme.

Nikola Tesla zaposluje okoli 3300 delavcev, od katerih jih ima več kot desetina visoko strokovno izobrazbo; od teh se 250 inženirjev ukvarja samo z raziskovanjem in razvojem. Tri četrtine vseh telefonskih central v državi je bilo proizvedenih v Nikoli Tesli, medtem ko je ta tovarna edini proizvajalec telegrafskih central in central za prenos podatkov pri nas. Zavoljo dobre proizvodnje izvažajo na tuje 35 odstotkov svoje proizvodnje. Lani so v tujini prodali za 30 milijonov dolarjev izdelkov, od tega za 20 milijonov v SZ.

Nikola Tesla že dolga leta sodeluje s švedsko firmo Ericsson. Prvi sporazum so podpisali že pred 24 leti, kar jim je omogočilo, kot je dejal direktor tovarne Petar Kovac, naglo rast proizvodnje in prodor v svet. Nikola Tesla si želi ponovno priboriti prvo mesto v proizvodnji telekomunikacijskih naprav pri nas. Prav zavoljo tega so se odločili, da bodo nadaljevali sodelovanje s švedskimi partnerjem in sicer pri proizvodnji doslej najsoodobnejših elektronskih naprav v svetu.

Tako so, denimo, danes v republikah gospodarski zbornici podpisali s Švedo v licenčni dogovor za proizvodnjo elektronskih telefonskih in telegrafskih naprav, naprav za prenos podatkov, hišnih central, ki se upravljajo s pomočjo elektronskih računalnikov. Za licenco bo moral Nikola Tesla odšteti 110 milijonov vseh dinarjev, serijsko proizvodnjo teh najsoodobnejših naprav pa bi po predvidevanjih začeli leta 1981. Kako dolgo bo trajal licenčni dogovor, koliko novih ljudi bodo zaposlili, koliko bodo vložili v modernizacijo proizvodnje in mnoge druge podatke skrbno skrivajo in jih omenjujejo kot poslovno tajnost. Brez dvoma pa bodo potrebne velike priprave — s katerimi so po direktorjevih besedah sicer že začeli — da bodo osvojili novo, zapletenejšo proizvodnjo.

Elektronske centrale nameravajo izvažati v države v razvoju, in socialistične države, s tovrstno proizvodnjo ob pomoči licenčnega dogovora pa želijo zagotoviti boljšo bodočnost sebi in jugoslovanski poštni mreži. V tovarni pravijo, da so si s sedanjimi dobrimi poslovanji rezultati zagotovili materialno osnovo za takšne smeri razvoja, kakaj za uresničitev investicijskega načrta bodo potrebovali veliko denarja in usposobljenega osebja.

BORKO DE CORTI

Zaščita kulturnega 'žepa'

Potres zdesetkal bogato kulturno dediščino Tolminske — Poskrbeti bo treba še za obnovo bisera kmečkega stavbarstva benečijsko-slovenskega tipa

TOLMIN, 11. maja — Čeprav je od starega Breginja, bisera kmečkega stavbarstva benečijsko-slovenskega tipa, ostal po 15. septembru le njegov žep, ki ga v obliki elipse predstavljajo štiri hiše s pripadajočimi gospodarskimi poslopji, je brezpredmetna kakršnakoli razprava o tem, ali gre za kulturni spomenik ali ne.

To so poudarili na današnjem pogovoru predstavniki zavoda za spomeniško varstvo Slovenije, regionalnega zavoda v Novi Gorici, republiškega sindikata kulturnih delavcev, tolminske občine in njene kulturne skupnosti, krajevnih skupnosti iz Breginja in Kobarida, občinskega in medobčinskega potresnega odbora ter republiškega staba civilne zaštite, ki ga je v Tolminu sklical izvršni odbor republiške kulturne skupnosti. Občinski odbor za odpravo posledic potresa v Tolminu je sicer med prvimi odločilni po lastnem seprajem, da namenijo 4,6 milijona

dinarjev za obnovo štirih breginjskih starih hiš in dveh v Kobaridu. Te naj bi sodobni, kot in znanomem pričale o bogati kulturni dediščini Tolminske, ki jo je potres, kot je dejal ravnatelj zavoda za spomeniško varstvo iz Nove Gorice prof. Emil Smole, zdesetkal.

Če so ostanki starega Breginja kulturni spomenik, potem mora najprej človek v Breginju nekaj reči o njihovi namembnosti in nesmiselnosti, da bi bila za to nalogo odgovorna kulturna skupnost ali kulturne ustanove, je dejal predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti Slovenije Ivo Tavčar. Kulturna

skupnost lahko reče le o tistem delu, ki bi naj bil namenjen za muzej ali druge dejavnosti v navedenih stavbarnih kulturnih spomenikih. In če gre za potresno škodo, je poudaril Ivo Tavčar, mora biti kultura ravno tako upoštevana kot druge dejavnosti. Ni dvoma, da bosta republika in občinska kulturna skupnost še prispevali denar za zdravljenje potresnih ran. Tako bo republika kulturna skupnost namenila 4 milijone dinarjev za ureditev nove tolminske knjižnice, za kar smo zvezno solidarnostno akcijo kulturnih delavcev že zagoto-

vili enako vsoto — skupaj 8 milijonov dinarjev. Poleg tega bo kulturna skupnost namenila 3 milijone dinarjev za ureditev kulturne dvorane v Bovu. Ko hkrati podpiramo predlog, da se zakon o zbiranju potresnega dinarja za Tolminsko podaljša še za pol leta (odstotek od kosmatih osebnih dohodkov), hkrati zatevamo, da se pri potresnem odboru obnovo kulturnih objektov enakopravno obravnava kot stanovanjsko, je dejal Ivo Tavčar.

Po dosedanjih ugotovitvah bi za obnovo potresno poškodovanih spomeniških objektov na Tolminskem potrebovali okoli 10 milijonov dinarjev, — zagotovljenih pa je pol navedene vsote.

PETER POTOČNIK

Ptujске
savne za
Jalto

Iz ptujске Mizarstva
potujejo v SZ —
Uspešni izvozniki

PTUJ, 10. maja — Z dvorščaka kmetijskega kombinata Ptuj — TOZD Mizarstvo in zage v Ptuj, je večerj popoldne odšel na tujino vlak. Vsega je bilo štiri velike, povsem opremljene savne, izdelek tega ptujске delovne kolektiva.

Naj povemo, da bodo štirje monterji, ki bodo v četrtletju odpravili v SZ in zmontirali savne v novem hotelu v tem ormožemskem letovišču, verjetno najmanjši del zastopstva naših delovnih organizacij, ki so v celoti prevzele gradnjo in opremo hotela.

TOZD Mizarstvo in zage ptujске kmetijskega kombinata je pri nas edini izdelovalec savn in se vse bolj uveljavlja tudi na tujem trgu. Savn različen tipov savn, poleg onih po posebnem naročilu, predstavlja že več kot polovico proizvodne vrednosti tega 70-članskega delovnega kolektiva. Ta delovna organizacija pa sodi tudi med uspešne izvoznike, saj je lani dobro tretjino svojih proizvodov izvozila. Kot nam je povedal direktor Franc Šostar, da bi bil delež izvoza lahko še večji, če se ne bi ubadali s pomanjkanjem reprodukcijskega materiala, pa tudi s prostorskim težavami.

Lani so uspeli izdelati 80 savn, ki veljajo v maloprodaji od 35 do 88.000 dinarjev. S ptujskimi savnami so opremljeni tako reklo vsi naši hoteli, narašča pa tudi število zasebnih savn. Letošnja novost pa je vloga savn, ki jo lahko postavimo na prostem.

V. SMOLE

Radenska:
izvoz na
vse celine

V osmih letih za petkrat
povečan izvoz —
Obetavni pogovori

RADENCI, 9. maja — Več kot dvajset poslovnih partnerjev iz več držav, med njimi iz ZDA, je konec preteklega tedna obiskalo Radensko, kjer so se s predstavniki našega največjega slatinskega podjetja pogovarjali o razširitvi trgovskih stikov. Seznanili so jih tudi z danes že celovito zdraviliško ponudbo, ki je za tujino iz leta v leto bolj zanimiva.

Radenska, ki je neposredno pred zaključkom svoje doslej največje investicije, s katero se je tako po tehnologiji kot po obsegu proizvodnje uvrstila v sam vrh evropskih polnilnic mineralne vode, se zlasti opira na kvaliteto. Ta se kaže predvsem v ugodni sestavi mineralov, kar je tudi po ugotovitvi tujih uvoznikov glavna prednost radenske mineralne vode.

Kljub temu, da se Radenska srečuje v svojih izvoznih prizadevanjih s precejšnjimi težavami, saj so razne omejitve držav uvoznice, visoka transportna cena, močna konkurenca in podobno velike ovire tudi za izvoz mineralne vode. V zadnjih osmih letih je namreč Radenska povečala izvoz slatine za več kot petkrat.

BORO BOROVIC

V steklarni boljši
izvoz

HRASTNIK — V steklarni Hrastnik v letošnjih mesecih dosega večji izvoz kot lani. V prejšnjem mesecu so prodali na tuje za 450.000 dolarjev izdelkov, največ v ZRN in ZDA in druge zahodne evropske države. Zboljuje se tudi prodaja na domačem trgu.

Prvič
pripluli
v domovino

Slovesen sprejem ladje
»Maribor« v Izoli — Do
ma po osmih mesecih

IZOLA, 11. maja — Po osmih mesecih plovbe je danes priplula v izolsko pristanišče ladja Splošne plošbe Piran, ki so jo že v Osaki, kjer je bila izdelana, krstili za Maribor. Takrat je bila njena botra 25-letna delavka iz TOZD Preharna mariborske delovne organizacije Koloniale Mirjana Turudić, danes pa so bili gostje kapitana Mirana Raka in njegove 30-člane posadke ter Splošne plošbe iz Pirana predstavniki mariborskega gospodarstva, občine in družbenopolitičnih organizacij.

Ladja Maribor je ena izmed petih ladij tega tipa, ki so jih naročili v japonski ladjarstvu Mitsui. Pujunagata Works, in sicer so to ladje Velenja, Kranj, Maribor, Celje in Kamnik. Maribor, ki ima 14.668 bruto registriranih ton in je dolga 148 metrov, široka 23, visoka 13, grez pa je skoraj deset metrov, je prva tovrstna ladja, ki je priplula v domačo vodo, in sicer iz Trsta in Tržiča, potem ko je že obiskala številne luke v srednji Ameriki in Afriki. Na današnji slovesnosti, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja obale, je podpredsednica skupščine občine Maribor Brigita Kuhar izročila posadki darilo, sliko Maribora, delo akademskega slikarja Otona Polaka. Direktor Splošne plošbe Vilijem Vovk, pa je skupščini občine Maribor podaril v imenu posadke maketo ladje Maribor.

Ladja Maribor je zdaj že osmi mesec na morju, zgradila pa so jo izredno hitro, to je v sedmih mesecih. Splošna plošba iz Pirana, ki ima v svoji floti že 28 ladij, jo je kupila na Japonskem zato, ker so tam ladje tudi za 30 odstotkov cenejše kot doma narejene in zato, ker nudi tamkajšnji ladjevelice ugodne kreditne pogoje. Tako je stal Maribor 15 milijonov dolarjev brez carine ali s carino 290 milijonov dinarjev. Prav visoka carina je vzrok, da je Maribor prišel prvi v domačo luko.

JOZE JERMAN

Pestre prireditelje
jubilejnega leta

SEVNICA — Na praznovanje partijskih jubilejev in rojstnega dne tovarnika Tita so se v sevniki občini nade vse skrbno pripravili. O tam priča že dosedanja aktivnost, ki je zajela delovne organizacije, krajevne skupnosti in šole. Zelo uspešne proslave so imeli v Stilleu, Liscu, Juranji in v Zabajkovju, posebej pa v Kramlju skupnosti Loka oziroma na Okroglicah. Ta čas se pripravljajo na osrednji prireditvi, ki bo v soboto, 21. maja v Sevnici. To bo ob enem tradicionalno srečanje mladine iz vseh treh posavskih občin.

V. P.

PO SREČANJU NARODNOSTI SOSEDNJIH DEŽEL

Dobra ocena naše prakse

Prireditelji srečanja narodnosti v Pomurju zadovoljni z bogato vsebino pogovorov — Vzorno sožitje vseh ljudi v našem narodnostno mešanem področju

LENDAVA, 10. maja — Predstavniki narodnosti iz naše dežele ter iz sosednjih držav Avstrije, Italije in z Madžarske niso po naključju izrekli priznanja za dobro organizacijo letošnjega drugega srečanja v Pomurju, saj so jim nudili priložnost, da so se tudi v praksi podrobno seznanili s položajem madžarske narodnosti na tem območju.

Prav zato na letošnjem srečanju, na katerem so prvič sodelovali tudi predstavniki slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti z Madžarske, ni manjkalo novih pobud in predlogov. O prvih zbranih ocenah smo se pogovarjali z Aleksandrom Vargom, članom pripravljalnega odbora drugega srečanja narodnosti pri medobčinskem svetu SZDL za Pomurje. Dejal je:

»Predvsem naj poudarim ugotovitve, da tako srečanja prispevajo k medsebojnemu spoznavanju in skupnemu proučevanju problematike narodnostnih skupnosti. To je tem bolj pomembno, ker živimo v različnih družbenih sistemih, kar se je zlasti pokazalo na glavnem delovnem pogovoru. Ta je bil, po za sluzi dejstva, da so se srečanja udeležili delegacije vseh narodnosti iz sosednjih dežel, zelo ploden in smo tako dobili celovit pogled v položaj posameznih narodnostnih skupnosti. Zlasti smo pozdravili tudi udeležbo rojakov iz Porabja ter županije Zala na Madžarskem, ki so s svojimi prispevki prav tako obogatili našo prakso.«

Katero so po vašem mnenju glavne prednosti?

»Če ocenjujem srečanje in razpravo z gledišča medsebojnega spoznavanja, potem sem prepričan, da je bil glavni cilj letošnjega shoda narodnostni dosežen. Sicer smo bili bolj ali manj vsi udeleženci seznanjeni s položajem posameznih narodnostnih skupnosti, nismo pa bili dovolj poučeni o manjšinski zakonodaji v posameznih deželah in s praktičnim uresničevanjem pravnih norm, ki jih narodnostim, kot smo ponovno ugotovili, zelo različno

narodnosti iz sosednjih dežel, zelo ploden in smo tako dobili celovit pogled v položaj posameznih narodnostnih skupnosti. Zlasti smo pozdravili tudi udeležbo rojakov iz Porabja ter županije Zala na Madžarskem, ki so s svojimi prispevki prav tako obogatili našo prakso.«

Katero so po vašem mnenju glavne prednosti?

»Če ocenjujem srečanje in razpravo z gledišča medsebojnega spoznavanja, potem sem prepričan, da je bil glavni cilj letošnjega shoda narodnostni dosežen. Sicer smo bili bolj ali manj vsi udeleženci seznanjeni s položajem posameznih narodnostnih skupnosti, nismo pa bili dovolj poučeni o manjšinski zakonodaji v posameznih deželah in s praktičnim uresničevanjem pravnih norm, ki jih narodnostim, kot smo ponovno ugotovili, zelo različno

ALEKSANDER VARGA:
Dragocena spoznanja na
srečanju narodnosti.

odmerja večinski narod. Seveda smo bili pripadniki madžarske narodnostne skupnosti v Pomurju prijetno presenečeni, ko so vse delegacije iz zamejstva zelo ugodno ocenile naš položaj v Jugoslaviji, o čemer so se lahko udeleženci prepričali neposredno v praksi. To velja zlasti za dvojezično šolstvo, za dvojezično poslovanje v javni upravi in v sodstvu in drugod, posebno pa so bili naši gosti presenečeni zaradi vzornega sožitja ljudi na našem narodnostno mešanem območju.

Kako ocenjujete skupno sporičilo, sklepni dokument, ki ste ga sprejeli ob koncu srečanja?

»Vse prispevke delegacij narodnosti je prepletała skupna želja, da bi kazalo v interesu uspešnega reševanja njihovih problemov takšna srečanja nadaljevati. Seveda: bilo je veliko pobud, da naj bi bila srečanja vslej v drugi deželi, da bi na ta način kar najbolj sistematično proučili položaj vseh sodelujočih narodnosti v okolju, kjer živijo. Vse kaže, da bo prihodnje leto srečanje narodnosti v Italiji, pripravljeno za vlogo organizatorja pa so izrazili tudi rojaki z Madžarske.«

BORO BOROVIC

BERITE REVIO
DAN

Iz raziskave

„Krise vasi“ ni

Vsak sedmi slovenski delavec je tudi kmet

Značilna, lahko rečemo idilična, podoba slovenske vasi se razbija, zamenjuje jo novo, bolj ali manj urbanizirano podeželje, prebivalstvo pa postaja čedalje bolj kmetijsko. Ne gre za »krizo vasi«, kot to nekateri radi imenujejo, temveč za prodor sodobnih industrijskih odnosov na podeželje in v kmetijstvo. Porajajoči se industrijski odnosi potiskajo v ozadje zastarelost, zaostalost in nerazvitost. To pa še zdaleč ne pomeni, da poteka preobrazba podeželja brez problemov, so stalni pretresi in pogosto tudi ne-nahiteno.

Za Slovenijo je, bolj kot za druge jugoslovanske republike, značilno naglo spreminjanje strukture prebivalstva. Tako samo že 16 do 17 odstotkov slovenskega prebivalstva živi od dohodka, ki izvirja iz kmetijskih dejavnosti. Ta odstotek pa se bo v prihodnjih letih še zniževal. Ob takih strukturnih spremembah prihaja do značilnih notranjih sprememb v razvoju podeželskega prebivalstva.

Tako nastaja čedalje več gospodinjstev ob čedalje manjšem številu aktivnih članov. Razpadajo torej nekdanja večja kmetijska gospodinjstva na manjša in številnejša ter tako prihaja do drobljenja obdelovalnih površin. Hkrati pa — spet je to bolj

značilno za Slovenijo kot za druge jugoslovanske republike — ne prihaja do intenzivnejše urbanizacije, koncentracije prebivalstva v mestih. Mladi, ki odhajajo s kmetij na delo, se ne selijo v mesta, temveč ostajajo in si gradijo domove v domačem kraju. Te ugotovitve lahko podkrepimo z naslednjimi podatki: leta 1948 smo imeli 380.950, leta 1971 pa 515.531 gospodinjstev; leta 1960 je 31 odst. gospodinjstev imelo manj kot 3 ha zemlje, leta 1971 pa je bilo takih gospodinjstev že 39,5 odst. In še en podatek: leta 1971 je zunaj mest živelo 38,7 odst. slovenskega prebivalstva.

V naši republiki je približno 123 tisoč kmečkih gospodarstev. Od teh je 53 tisoč ali 43 odst. »čistih«, takih, kjer so vsi člani gospodinjstva zaposleni na kmetiji. Za 70 tisoč gospodinjstev pa je značilno, da je eden izmed članov gospodinjstva zaposlen. To pa pomeni, da je v Sloveniji najmanj 70 tisoč delavcev, ki so zaposleni v družbenem sektorju in so hkrati tudi kmetovalci. Podatek o številu teh »dvoživk«, »polproletarcev«, kot jih pogosto malce omalovažujoče imenujemo, pa nam dovoljuje sklep, da je vsak sedmi delavec dejansko tudi kmet. Kakor je ta podatek sam po sebi zanimiv, pa nam lahko rabi tudi kot temelj za naslednje razmišljanje: pri socialistični preobrazbi kmetijstva bi lahko tiste delovne organizacije, v katerih je zaposlenih veliko aktivnih kmetovalcev, veliko prispevale k hi-

trejemu združevanju dela, sredstev in zemlje v kmetijstvu. Tako s političnim usmerjanjem v oblike kmetijskega združevanja kot z neposredno praktično aktivnostjo.

Iz raziskave o socialistični preobrazbi slovenskega kmetijstva, ki jo je pripravil Raziskovalni center za samoupravljanje RS ZSS in iz katere povzemamo nekatere ugotovitve, izhaja, da je v zadnjih letih prišlo do pomembnih sprememb v ekonomski moči individualnega kmetijstva. Tisto, kar je bilo v preteklosti izgubljeno ali z ekonomsko politiko tudi zavestno zapostavljeno, zdaj — čeprav počasi — vendarle popravljamo. Tako se ekonomska moč individualnega kmetijstva veča, omogočeni so pogoj, da se kmečko prebivalstvo ne samo v ožjem ekonomskem smislu razvija na temelju lastnega dohodka, temveč postaja čedalje bolj sposobno samo si zagotavljati določene socialne potrebe. (V protuteži tej sicer zelo splošni ugotovitvi pa je le treba postaviti podatek, da okrog 9 tisoč slovenskih kmečkih družin živi »iz rok v usta«, na robu eksistence.)

Povprečni dohodek kmečkih gospodinjstev je bil leta 1971 30.913, leta 1974 pa že 77.301 dinarjev. V zadnjih letih so se čista kmetijska gospodinjstva ekonomsko hitreje razvijala od mešanih, saj so bolj pospeševale investicijsko porabo, mešana pa osebno porabo. Opremljenost zasebnih kmetijskih proizvajalcev s sredstvi za de-

lo je relativno dobra; boljše je pri čistih kot mešanih. Vendar pa je empirični del raziskave dokazal, da je mehanizacija čisto neracionalno izkoriščena, zaradi česar je zasebno kmetijstvo nizko produktivno.

Socialistične preobrazbe kmetijstva ne bo mogoče doseči brez povezovanja v različne oblike kmečkih skupnosti. Zato si iz raziskave, v katero so zajeli 82 predstavnikov iz desetih kmetijskih organizacij (od skupno 46, kolikor jih je v Sloveniji) ter 520 kmetov-koooperantov in zadržnikov, pogledmo še nekaj konkretnih zanimivih podatkov.

V naši republiki je bilo teh skupnosti v 1975. letu 1.704 (28,5 odstotka več kot leto poprej) in so imele 14.094 članov (15,6 odstotka več kot leto 1974). Zasebni kmetovalci so povezani v naslednjih kmečkih skupnostih: najštevilnejše so strojne, ki jih je 897 in imajo 5035 članov, skupnosti za proizvodnjo mleka je 176 in združujejo 4420 zasebnih kmetovalcev, v 84 pašnih skupnostih je 1238 ljudi, hmeljarstvih je 273 s 570 člani, 212 poljedelskih združuje 544 kmetovalcev, skupnosti za vzajemno varstvo živine je 14 z 1427 člani, zasebni kmetovalci pa so združeni še v sadjarske skupnosti (26 s 184 člani) ter povrtinarsko in melioracijsko skupnost z 20 oziroma 1 članom.

Raziskava pa ni ostala zgolj na površju, na formalnih oblikah združevanja zasebnih kmetovalcev, temveč je posegla tudi v vsebino kooperacijskih odnosov. Vpogled v interne akte in samoupravne sporazume nam kaže, da so le v rednih sporazumih opredeljena določila o tem, na kakšnih načelih temeljijo posamezne oblike kooperacijskega sodelovanja, ki so našteje v statutih. Niti v enem sporazumu pa ni bilo zaslediti natančne opredelitve oziroma razmejitve med gospodarskim (proizvodnim) ter poslovnim sodelovanjem in drugimi oblikami, ki prihajajo v poštev v kooperacijskem sodelovanju. Za tisti del sporazumov, ki naj bi določali ekonomske oziroma dohodkovne odnose, velja, da so preveč splošni in premalo dorečeni. Tako določili, ki govorijo o dohodku, pogosto kar »zmanjka«, zato je delitev dohodka (z dvema častima izjemama) opredeljena predvsem

s stališča delavcev, ne pa tudi s stališča kmetov-koooperantov.

Do podobnih sklepov pridemo tudi pri analizi kooperacijskih pogodb. Članske oziroma splošne pogodbe o gospodarskem in članskem sodelovanju so najpogostejše sestavljene po vzorcu, ki je bil objavljen v prilogi zakona o združevanju kmetov, razločujejo se le v tistem členu, ki predvideva plačilo članskega deleža in odgovornost zadrage. To je vsekakor ena izmed pomanjkljivosti, ki je ne bi smeli prezreti ob sestavljanju nove samoupravne zakonodaje. Še ena značilnost pogodb: pogosto jih kršijo, in to obojestransko.

Na vprašanje, kako kmetije-koooperanti ocenjujejo ustreznost sklenjenih kooperacijskih pogodb, je 46,1 odst. anketiranih odgovorilo, da je zadruga v boljšem položaju, in le 1,4 odst. da je na boljšem kooperant, 3,5 odst. pa je menilo, da je s pogodbo obema pogodbenima strankama zagotovljen enakopraven položaj.

Da odločanje o dohodku ni tako, kot bi moralo biti, dokazujejo odgovori kmetov-koooperantov na vprašanje, kakšna je po njihovem mnenju politika delitve dohodka. Le 1,4 odst. anketiranih jo je označilo za »zelo dobro«, 40,9 odstotka je menilo, da je »še kar dobra«, 19,5 odstotka »precej slabša« in 11,7 odstotka »zelo slabša«. 26,5 odstotka ni odgovorilo oziroma se ni opredelilo. Mnenje o uspešnosti uveljavljanja dohodkovnih odnosov oziroma delitve dohodka je samo po sebi še kar ugodno.

Vendar pa izgubi na veljavi (vsekakor pa je objektivnost odgovorov postavljena pod vprašaj), ko jih povežemo z odgovori glede odločanja kmetov-koooperantov o dohodkovni politiki. Čeprav je v zakonu o združevanju delu poudarjeno, da so nosilci odločitve o dohodku delavci oziroma tisti, ki ga pridobivajo, anketa ni potrdila, da kmetje o dohodku dejansko tudi odločajo. Tako je na vprašanje, kdo odloča o dohodku, ki je rezultat kooperacijskega sodelovanja, 35,2 odstotka kmetov-koooperantov odgovorilo, da so to samoupravni organi, 26,4 odstotka je odločanje prisodilo vodstvom zadrug (obrata, tozd) in le 16,1 odstotka anketiranih je menilo, da odločajo o dohodku delavci in kmetje na zborih delovne skupnosti oziroma zborih

kmetov-koooperantov. (Preostalih 22,2 odstotka pa ni odgovorilo oziroma se ni opredelilo.) Te podatke podpirajo tudi odgovori na vprašanje glede delitve kmetov-koooperantov pri delitvi dohodka. Le 20,7 odstotka je odgovorilo, da so bili udeleženi pri dohodku, ki ga je ustvarila organizacija, s katero sodelujejo, 49,9 odstotka pa je dejalo, da niso bili deležni pri delitvi dohodka, čeprav je bil ustvarjen.

Mnoge nič kaj razveseljeve ugotovitve so posledica dejstva, da se kmetijski proizvajalci veliko preveč združujejo v najmanj kakovostne razvite oblike kooperacije. Raziskava pa je pokazala, da si kmetje želijo trdnije in trajnejše sodelovanje, ki ne bo več temeljilo predvsem na skupoprodajnih odnosih, temveč na bolj omogočeni pridobivanju, ugotavljanju in delitvi dohodka ter udeležbo pri dohodku na podlagi vloženega dela, zemlje in drugih proizvodnih sredstev. Izoblikovalo se je tudi mnenje, da v dohodkovnih odnosih ne bo mogoče postavljati modelov, marveč jih bo treba prilagajati posebnostim, ki se navezujejo na posamezne oblike in vrste kooperacijskih odnosov ob različnem obsegu in načinu združevanja dela, zemlje in sredstev.

V pore slovenskega podeželja je že prodir — in čedalje bolj prodira neruralni način življenja, pa novo industrijsko družbo značilne nevede, kar na — v socialnem smislu — povzroča tudi soopad med začetno kmečko miselnostjo, tradicijo ter potrošniškim individualizmom, ki počasi a vztrajno razkraja staro. Da na bo moč uresničiti začetno kmetijsko politiko ter doseči celovito socialistično preobrazbo podeželja, kjer je čedalje manj kmetov v klasičnem pomenu besede in vse več delavcev, ki so še večerj bili kmetje, bo treba prehoditi še dolgo pot. Pred našo družbo se odpira vrsta problemov — od neurejene socialne politike na podeželju, boljše informiranosti, družbenopolitične aktivnosti, ustrežnejše in enakopravnejše vloge ženske — kmečke proizvajalke do revizije kmetijske zakonodaje. Se le z rešitvijo teh problemov bo prišlo do izenačenja kmeta z delavcem in s tem do resnične socialne preobrazbe slovenskega kmetijstva, podelja in vasi.

Tine Guzej

Neizpolnjene obveznosti

Vroča koroška pomlad

Pred jutrišnjo 22. obletnico avstrijske državne pogodbe

(Od našega dopisnika v Avstriji)

CELOVEC, maja — Če bi moral človek pregledati orožarni, iz katere jemlje avstrijski politični vrh orožje za spopade okoli 7. člena državne pogodbe, bi se verjetno ne zamudil veliko. Tistega dela avstrijske visoke politike, ki se je zadnje leto in več angažirala okoli »reševanja« manjšinskega vprašanja, v resnici ni moč dočeti pretirane domiselnosti, kajti v 10 mesecih spopadov okoli lanske juljske zakonodaje se je izkazalo, da si je druga republika v ta namen skovala komaj dve orožji in da obe uporabljata enako neuspešno: dobrikanje, s katerim je mešarstvo hvalila svojo robo, juljsko zakonodajo in manjšinske sovine, in pa pritisk, ki so bili pogosto zelo grobi in ki odkrivajo, da so sile, ki jim je zaupana avstrijska politika, pripravljene hitro prestopiti brege prave demokratičnosti, če se manjšina njihovemu diktatu ne ukloni.

Dobrikanje in pritisk — modifikacija, koncesij, novih predlogov, novih perspektiv in vse, kar se še najde v politično diplomatski latovščini, pa nobenih. Dogodki zadnjega obdobja celo vse bolj zgovorno pričajo o tem, da je arsenal uradne manjšinske politike v Avstriji sredi pomladi 1977 še bolj slomačen kot je bil na zimo 1976 in da v njihovi tisti uredni predstavniki, ki jih je doletela dvomljiva čast, da manjšino obdarijo z juljsko zakonodajo, le še grožnje.

»Causus belli« je znan. Dobri dve desetletji sta čakali slovenska in hrvaška manjšina v Avstriji, da avstrijske oblasti prevedejo v praktični življenjski jezik vsa tista jamstva, ki manjšinam na podlagi 7. člena držav-

ne pogodbe zagotavljajo nemoten narodnostni obstoj in razvoj. Dobri dve desetletji je 7. člen ostal komaj papirja, ki ni varoval nikogar; toliko bolj usodno je bilo vse to sprito hitre industrializacije in deagrarizacije, ki je zajela tudi sicer na repu capljajočo Koroško in ki je poprej avtohtonega slovenskega kmeta v vse večjem številu vključevala v avstrijski proizvodni stroj, za tekoči trak, ki je bil tako rekoč »nemško govoreča tekoči trak«. Če k temu dodamo pravočasno pranje možganov, ki ga s seboj pri naša skomercializirana množična kultura, lahko hitro razumemo, zakaj so nemško nacionalistični in protislovenski krogi videli samo eno od »rešitev« manjšinskega vprašanja v Avstriji prav v neizpolnjevanju 7. člena državne pogodbe.

Heimatdienst v politični areni

Seveda pa avstrijske oblasti Slovence in Hrvatov niso mogle opoznašiti njihovih zahtev, ki so bile za konite: 7. člen državne pogodbe je bil in je še vedno mednarodna pravno veljavna obveznost, kot del državne pogodbe pa je tudi del avstrijskega ustavnega sistema. Ker pa se avstrijski državni in politični vrh, ki pogosto ni mogel skriti, da mu je državna pogodba nekaj tujega in vsiljenega, obemo iz tega dokumenta ni mogel otepati neposredno, izredno in tako rekoč »radno, je praktično že tisti dan, ko je bila podpisana državna pogodba, poskrbel za to, da bodo Avstrijci obremeni člani kar se da malo težili. In med temi člani je bil tudi 7. člen, ki zagotavlja slovenski in hrvaški manjšini nemoten narodnostni obstoj in razvoj.

Da beseda ne bi meso postala in da Slovenci ne bi dobili tistega, kar jim gre po državni pogodbi, so v Avstriji že v petdesetih letih spustili v politično areno zunajparlamentarno grupacijo, ki nosi na svoji bojni zastavi številna odličja iz nacističnih ča-

sov: je skrajno protislovenska in nacionalistično nestrna, je radikalno protikomunistična in desničarska ter združuje v svojih vrstah mnoge tiste, ki so jih v Avstriji krstili »mekdanji« in takšnih ni malo, saj si avstrijska demokracija nikoli ni dala dosti opraviti z denificacijo, čeprav je je bila (statistično je delež nacistov v Avstriji večji od povprečja v tretjem rajhu) bolj potrebna kot druge nemške govoreče dežele.

In ni trajalo dolgo, pa je koroški Heimatdienst, potem ko so mu odprli vrata v politično areno in mu dali — kljub 5. odstavku 7. člena, ki prepoveduje protislovenske organizacije — pooblastila za protislovensko politiko, začel vedriti in oblačiti, ko je šlo za ukrepe, ki so bili namenjeni manjšini. In če je Heimatdienst do leta 1972 manjšinsko politiko opredeljeval tako, da je blokiral vse ukrepe v prid manjšini (če je bilo treba, tudi z nasilnimi dejanji), kot je pokazalo podiranje dvojezičnih napisov, se je do leta 1976 že toliko okrepil, da se je pojavil kot neposredni partner političnih sil, da je sam neposredno dočel kakšno bodi tista manjšinska politika, ki naj jo druga avstrijska republika manjšini in soodvisnicam državne pogodbe ponudi kot izpolnitev 7. člena državne pogodbe. Sporazum, ki so ga pred dobrim letom sklenile tri avstrijske politične — parlamentarne stranke, je namreč v celoti oprt na zahteve, ki jih je na manjšinskemu področju postavil Heimatdienst.

Manjšina kapaida ni mogla ravnati drugače, kot da se diktatu upre. Uprla se je, ker so ji zavezali usta že pri prvi, izredno pomembni fazi političnega boja okoli manjšinskih zakonov — pri samem oblikovanju zakonov. Medtem ko je avstrijska vlada prek sporazuma treh parlamentarnih strank voljno prisluhnila željam nemško nacionalistično najbolj nestrpnih krogov, so predstavniki obeh osrednjih organizacij prav v tej kritični fazi odinili s političnega odra. Nani so jih vnovič poklicali šele, ko je bila manjšinska zakonodaja sprejeta na

pobudo nemško nacionalističnega in protislovenskega koroškega Heimatdienta in s soglasjem treh parlamentarnih strank se skuhan; poklicali so jih zato, da pred diktatom treh strank in tistih, ki so stali za njimi, pokleknejo in s svojim podpisom zapečatijo usodo Slovencev v Avstriji. Kajti juljski zakoni so bili taki, da z njimi niso zaustavljali pomembnejših pritiskov, marveč so jih samo legalizirali; po črki in po duhu pa so juljski zakoni v popolnem nasprotju s 7. členom državne pogodbe. Njihova najbolj perversna značilnost pa je bila brez dvoma v tem, da so skušali manjšino vrhu vsega razorožiti še za prihodnost, da se torej tudi v prihodnje ne bi mogla več bojevati za svoje pravice iz 7. člena: zakonodaja so njeni avstrijski očetje prodajali kot izpolnitev državne pogodbe, kar naj bi izločilo argumente iz rok Jugoslaviji kot sopodpisnici državne pogodbe in kot državi, ki je najbolj za zainteresirana, da Avstrija uresniči svoje obveznosti do manjšin; manjšino pa so skušali ujeti na limanice manjšinskega sosveta, ki je zasnovan in sestavljen tako, da lahko počne le tisto, kar mu naročata državna in strankarska birokracija. Juljska zakonodaja je bila skratka narejena tako, da Slovencev ni oropala pravic za sedanjost, marveč jim je jemala tudi pravico do boja v prihodnosti.

Poskus legalnega umora manjšine

Manjšinski organizaciji na Koroškem sta ugotovili, da gre za poskus legalnega umora manjšine, za prizadevanje omejiti manjšini na nekaj rezervatov, kamor naj bi v kratkem času osredotočili vse pomembnejše politične in znatneje za grobo kršitev črke in duha 7. člena. Manjšina je juljsko zakonodajo zavrnila — in jo še vedno zavrača — ter terjala — in še vedno terjaja — tisto, kar ji po avstrijskih in mednarodnih postavah gre: ne nadomestek v obliki izpraznjenih juljske zakonodaje, marveč 7. člen državne pogodbe, ki ji daje polno zaščito obstoja in razvoja.

Juljska zakonodaja je, takšna kot je, brez soglasja Jugoslavije kot sopodpisnice državne pogodbe in brez manjšine kot subjekta pravic iz 7. člena formalno in dejansko prazen kom papirja. Prav izsiljevanju podpisov (tako Jugoslaviji kot tudi manjšini) so se zato od minule jeseni naprej še posebej aktivno posvetili avstrijski politični delavniki, pri čemer so bolj kot manevri, ki se ticejo Jugoslavije, za namrvi manevri okoli obeh osrednjih organizacij Slovencev v Avstriji. Če pustimo ob strani jezikovno preštevane 14. novembra lani, ki ga je manjšina bojkotirala (toda je avstrijska politika v sorazmerno kratkem časovnem obdobju uporabljala vse metode, od prizivanja do pritiska), so se od konca novembra sem zvrstili vsi prijemli iz sicer skromne orožarnice avstrijske politike.

Čas po preštevaniu bi lahko razdelili v dve obdobji: v prvem, ki je trajalo od konca novembra do sredine aprila, so se avstrijske oblasti na različne načine trudile pripraviti osrednji organizaciji od tega, da s svojim podpisom posvetita juljsko zakonodajo, se umakneta iz politične arene in tako končata spopad za 7. člen državne pogodbe; v drugem obdobju, ki se je začelo sredi aprila, pa si avstrijski politični delavniki, potem ko niso uspeli spraviti slovenskih organizacij na kolena tako, da bi ju prisilili podpisati juljsko zakonodajo, prizadevali izriniti obe organizaciji iz politične arene s tem, da jima kratko tako imenovano »demokračično legitimacijo« in govorili v njenem imenu. Listajče časopisne strani v lanskem decembru in letošnjem januarju, je moč hitro prepoznati obdobje prilivanja in dobrikanja, licitacije s številom dvojezičnih občin, obljube na račun slovenskega jezika v uradih in na sodiščih ter podobno. Kolikor bolj pa se je blizil 1. februar, datum, ko naj bi začeli uveljavljati juljske zakone, toliko bolj so toni postajali grozeči. In še pred koncem januarja je prišlo do aretacije tajnika narodnega sveta koroških Slovencev Filipa Warascha, do prvega poskusa koroških oblasti: prekvalficirati politične nasprotnike iz vrst Slovencev v zločince. Osrednji namen tega obdobja je bil prisiliti obe organizaciji, da pristopita k juljski zakonodaji.

Napad očeta sedmojuljske zakonodaje

Drugo obdobje je 12. aprila začel sam deželni glavar Wagner z izjavo, v kateri je grobo napadel vodstvo obeh slovenskih organizacij, ga predstavljal kot skrajno radikalno krilo manjšine, kot protustavno in nedemokračično; predvsem pa ga je predstavil kot vodstvo, ki nima podpore v članstvu in zatorej nima pravice govoriti v imenu Slovencev. Osem dni pozneje je na Koroškem spet eksplodirala bomba in podrla drog elektrike napeljav na železnici nekaj kilometrov od Celovca. Ob istem času se je oglasil tudi zvezni kancler Bruno Kreisky, ki ga je očitno zaskrbel slab vtis, ki ga Avstrija s svojo manjšinsko politiko ustvarja v svetu; s predlogom, naj bi nekakšna mednarodna komisija primerjala pravice, ki jih uživajo Slovenci v Avstriji s pravicami, ki jih imajo Slovenci v matični domovini, je skušal Kreisky speljati pozornost od bistva problema, to je od tega, da se Avstrija že dve desetletji izmika državni pogodbi. Dan po 20. aprilu, ko je bomba poskrbel za pravo koroško razpoloženje, je sklical celovški državni tožilec Stoiser tiskovno konferenco in na njej napovedal, da bodo oblasti začele sodne procese zoper tiste koroške slovenske aktiviste, ki so se v zadnjem obdobju boja, angažirali v različnih demonstra-

tivnih akcijah, v akcijah, ki naj bi avstrijske oblasti pripravile do tega, da izpolnijo avstrijsko ustavo. Ko je napovedoval sodni pregon slovenskih aktivistov, je Stoiser hkrati opravil tiste nemške nacionaliste, ki so pred petimi leti podirali komaj postavljene dvojezične napise in ki jih zaradi tega ni nihče preganjal. Nato se je 5. maja osrednjih organizacij lotil se znanji minister Pahr, tudi eden od očetov sedmojuljske zakonodaje, in napadel njune voditelje, češ da nimajo »demokračične legitimacije« in da ne morejo govoriti v imenu »številnih koroških Slovencev, ki bi menda radi izkoristili »prednost« juljskih zakonov. Stiri dni pozneje je dunajski časopis »Die Presse« objavil identično izjavo deželnega glavarja Wagnerja. Hkrati so se okrepila prizadevanja, da bi predstavitelji Jugoslavijo kot državo, ki — namesto da bi si prizadevala za dobre odnose s sosedmi — razplihuje prepri in zastruje odnose z Avstrijo; takšen je vtis, ki ga je skušal ustvariti v svoji izjavi 5. maja koroški deželni glavar.

Vsa ta znamenja kažejo, da avstrijska strankarska in državna birokracija tudi v prihodnjem obdobju ne misli odstopiti od zavzojene juljske zakonodaje, marveč bo verjetno skušala dograditi nekatere opornike, ki so se izkazali kot nezanesljivi. Napadi na slovenski organizaciji in očitki, da nimata »demokračično legitimacije« ter zato tudi ne pravice govoriti v imenu manjšine, očitno merijo na to, da se ustvari prostor za »kretjo« organizaciji, ki bi sicer ne bila zavedno slovenska, a bi bila oblastem pokorna in bi imela »demokračično legitimacijo« že zgolj zato, ker bi jo dobila od oblasti.

Nekatera zunanje politična prizadevanja — splošne avstrijske politike s tako imenovanim tretjim svetom, za katerega je pred kratkim mednarodno pravni strokovnjak ljudske stranke Ermacora ugotovil, da predstavlja pomembno zunanje politično oporo Jugoslavije, ter blaženje trenj s sosednjimi državami, kot priča nedavno potovanje znanega ministra Pahra po Italiji, ki je za Avstrije nekoč tako pomembno — južnootrolo vprašanje na tiskovni konferenci obdelal na krak in v kar najbolj brezobveznih splošnih črtah — in v druga prizadevanja kažejo, da si hoče Avstrija, ko gre za spopad med 7. členom državne pogodbe in njegovo protipravno revizijo v obliki juljskih zakonov, okrepiti tudi svoje zunanje politične pozicije.

Ker pa prav nič ne kaže, da je manjšina pripravljena popustiti — ravno narobe, stranski učinek spopada okoli manjšinskih pravic je mobilizacija vse več pripadnikov slovenskega naroda v Avstriji pa tudi mobilizacija avstrijskih demokratov pred Koroško, ki se bo jutri, 15. maja lahko spomnila, da je od podpisa državne pogodbe minilo že 22 let, za zdaj še ni obetov za čas miru, dobrega sosedstva in sožitja.

Marjan Sedmak

75 partij v Pragi

Uredniška seja ali svetovno posvetovanje?

Organiziral ga je mesečnik „Problemi miru in socializma“

27., 28. in 29. aprila je bilo v Pragi posvetovanje o delu revije »Problemi miru in socializma«. Posvetovanje je organiziralo uredništvo mesečnika, udeležili pa so se ga predstavniki 75 komunističnih in delavskih partij z vsega sveta. Uradno in formalno je šlo za redni triletni uredniški obračun dela, toda cela vrsta stvari je, zaradi katerih je bilo to srečanje precej več kot rutinski uredniški sestanek neke revije.

Kaj pripoveduje statistika

Sicer pa najprej nekaj besed o organizatorju sestanka. Mesečnik »Problemi miru in socializma« s podnaslovom »teoretično in informativno glasilo komunističnih in delavskih partij« izhaja v 32 jezikih. Uredništvo je v Pragi, kjer ga tudi stavijo in delajo matrice, tiskajo pa ga v Moskvi. Revija izhaja od leta 1958 in je po kraju izhajanja, načinu urejanja in funkciji v marsičem naslednica nekdanje ga glasila Informbiroja »Za trajni mir in ljudsko demokracijo«. V uredniškem kolegiju in uredniškem svetu revije so predstavniki 51 komunističnih in delavskih partij, in sicer: Avstrije, Alžirije, Argentine, Bolgarije, Bolivije, Brazilije, Velike Britanije, Madžarske, Venezuele, Gvatemale, Nemške demokratične republike, Honduras, Grčije, Danske, Izraela, Indije, Indonezije, Jordanije, Iraka, Irana, Irske, Španije, Italije, Kanade, Cipra, Kolumbije, Libanona, Luksemburga, Mehike, Mongolije, Paname, Paragvaja, Peruja, Poljske, Portugalske, Romunije, Senegala, Sirije, Sovjetske zveze, Sudana, ZDA, Urugvaja, Filipi-

nov, Finske, Francije, Zahodne Nemčije, Češkoslovaske, Čila, Švedske, Južnoafriške republike in Japonske.

Glavni urednik revije je sovjetski predstavnik Konstantin Zarodov.

»Problemi miru in socializma« so v zadnjih letih doživeli pomemben razvoj — ne toliko po vsebinski plati, kot po pomenu, ki ga reviji pripisuje vrsta partij, na čelu s sovjetsko in drugimi partijami iz vzhodne Evrope. Zunanji znak tega je na primer dejstvo, da je bil predstavnik revije uradni gost na vseh zadnjih partij-skih kongresih v vzhodni Evropi, ne samo zunanji znak tega pa je dejstvo, da so uredništvo revije v zadnjih letih zaupali organizacijo in izvedbo vrste tematskih posvetovanj, razprav in seminarjev na teme, kot so na primer: splošne zakonitosti in posebnosti izgradnje socializma, razvoj socialistične demokracije, leninistični nauk o imperializmu in podobno. V zadnjih letih je opaziti močno prizadevanje, da bi revija dobila mesto in vlogo močnega, avtoritativnega teoretičnega in ideološkega središča mednarodnega delavskega gibanja.

V to smer je bilo naravnano tudi nedavno posvetovanje v Pragi, ki je bilo — kot smo že poudarili — očitno več kot uredniški sestanek. O tem po svoje priča že nekaj statističnih podatkov. Čeprav je v uredništvu zastopanih le 51 partij, se je posvetovanja udeležilo 75 partij; poleg že na vedenih so sodelovali še predstavniki naslednjih KP: belgijske, dominikanske, ekvadorske, gvajanske, gvadalupe, kostariške, kubanske, laoske, KP Lesota, malteške, maroške, martinške, KP Nikaragve, norveške, novozeelandske, portoriške, reunionske, salvadorske, samarinske, srilanske, švicarske, tunizijske, turške in zahodnoberlinske. Sodeloval je predstavnik še ene partije, ki pa po uradnem sporočilu »ne želi biti imenovana«.

Precej pove tudi dejstvo, da je bil sestav delegacij razmeroma zelo visok. V razpravi je sodelovalo 54 govornikov, med katerimi je bilo 10 generalnih sekretarjev ali predsednikov partij, 24 članov politbirojev in sekretarjev CK ter 20 takih, pri katerih niso objavili funkcij, ampak je bilo rečeno samo »predstavnik«, kar po države poslaže zelo močne delegacije (razen Romunije vse članke politbiroje). Zanimivo je še, da so socialistične mneni, da imajo nižje partijske funkcije in ideološke sekretarje CK), za hodoevropske partije večina »predstavnikov«, medtem ko so najvišje partijske voditelje poslaže nekatere manjše partije iz Afrike in Amerike, iz Evrope pa Luksemburg in San Marino.

Programska govora Ponomarjeva in Bilaka

Osnovni in najmočnejši ton posvetovanja so dajali predstavniki vzhodnoevropskih socialističnih držav, med njimi pa še zlasti vodja sovjetske delegacije, kandidat za člana politbiroja in sekretar CK Boris Ponomarjev. Njegova osnovna teza je bila, da se v zadnjem času zastruje ideološki boj in da je svet kapitalizma prešel v najhujšo ofenzivo antikomunizma in antisovjetizma, pri čemer na vse močnejše načine izrablja temo človeških pravic in tako imenovane disidente. Ta antisovjetizem — po besedah Ponomarjeva — ni naperjen samo zoper ZSSR, ampak poskuša spodkopati tudi prestizj komunistov v kapitalističnih deželah in je torej obče zlo, ki zadeva vse.

Posebej obširno in temeljito je Ponomarjev obdelal temo realnega socializma. (To je termin, ki se uveljav-

lja zadnja leta, pomeni pa tisti socializem, ki je na oblasti, ki je torej stvaren, otipljiv, skratka resničen, v nasprotju s socializmom, ki ga še ni, ki je še vizija partij, ki so v svojih deželah v opoziciji. Termin »realni socializem« vsebuje precejšnjo mero polemiznosti, naperjene zoper tako imenovani evrokomunizem.) Po besedah Ponomarjeva je realni socializem (lahko bi brali tudi socialistični tabar) »... bil in ostal opora mednarodnega delavskega razreda... Realni socializem — to je velika materialna, politična in moralna dobrina ne samo delavskega razreda, ki je prišel na oblast v svoji deželi, ampak je velika dobrina celotnega mednarodnega delavskega razreda«.

V času, za katerega je značilno, da se »... vse bolj razvema širok, vseobsežan idejno-politični boj med silami miru in socializma ter silami agresije in imperializma«, je po besedah Ponomarjeva »... toliko bolj nujno krepiti internacionalno solidarnost in kolektivno delovanje komunističnih in delavskih partij«.

Tezo o realnem socializmu in dolžnosti sleherne partije, da ga z vsemi silami brani, je zlasti močno podprl češkoslovaški predstavnik, član predsedstva in sekretar CK KPC Vasil Bilak. Tudi po njegovih ocenah je ideološka vojna zastruje, reakcija se združuje in skupaj vodi ofenzivo. »Izkušnje nas učijo, da so enotnost, monolitnost, medsebojna pomoč in skupni nastop najmočnejše orožje komunistov proti enotnemu in koordiniranemu nastopu reakcije... Izhajamo iz tega, da je internacionalna solidarnost vir moči vsake posamične komunistične partije kot tudi vsega mednarodnega komunističnega in delavskega gibanja... Menimo, da je ena osrednjih nalog v sedanjem ideološkem boju dosledno zavračanje vseh oblik antikomunizma in antisovjetizma«.

Vasil Bilak je znetel del govora posvetili zahodni gonji proti Češkoslovaški v zvezi s človekovimi pravicami in pri tem med vrsticami, vendar dovolj jasno, očital nekaterim zahodnim partijam, da se nočejo ali ne znajo postaviti po robu tej gonji. Pri tem je izrekel tudi tole zanimivo trditev, ki utegne napovedovati marsikaj: »Imamo informacije, da že zdaj antikomunistične centre in ostanki antisocialističnega življa doma pripravljajo razne kampanje v zvezi z desetletno obsežno internacionalistično pomočjo bratskih socialističnih držav Češkoslovaški«.

Bolgarska razlaga sovjetskih tez

Boris Ponomarjev in Vasil Bilak sta bila glavna govornika na praškem posvetovanju. Nedvomno je zanimivo in pomembno, da sta sicer oba branila dobro znane poglede na vlogo socialističnega tabora in na odnose med partijami — poglede, ki niso povsem v skladu z berlinsko konferenco, da pa sta vendar delovala umirjeno in se skrbno izogibala vsakršni odkriti

polemiki z zahodnoevropskimi partijami. Prav tako je bilo opazno nekaj, čemur bi lahko rekli tudi gesta dobre volje do zahodnih partij: nista namreč omenila ne socialističnega, ne proletarskega internacionalizma, ampak sta — kot berlinska konferenca — uporabljala izraz »internationalna solidarnost«.

Kar zadeva zahodne partije, so bili podobno umirjeni in nepolemčni tudi drugi govorniki iz vzhodne Evrope, med njimi tudi bolgarski predstavnik, član politbiroja in sekretar CK Grisa Filipov. To je brda posledica nedavnega ideološkega posvetovanja v Sofiji, kjer so se predstavniki tabora o sodelovanju predstavnikov KP Ku be in Mongolije dogovorili za umirjeno politiko do »evrokomunizma«. A ne glede na to je bolgarski predstavnik v Pragi vendarle komentiral in repliciral nekatere izjave Ponomarjeva v duhu, ki ne pušča nobenega dvoma, kako jih je treba — vsaj po bolgarskem mnenju — razumeti. Grisa Filipov je med drugim dejal tudi tole:

»Popolnoma se strinjamo z ocenami in tezami sovjetske delegacije. Zdej je zares prvo krepiti enotnost naših revolucionarnih vrst na osnovi marksizma-leninizma, proletarskega internacionalizma in boja za mir... Buržoazna, oportunistična in revizionistična ideologija si zastavlja danes za poglavito nalogo boj proti proletarskemu internacionalizmu... Zato mora biti prva naloga našega komunističnega gibanja boj proti gonji okrog realnega socializma in njegovemu klevetanju. Nenačeln in navidezno nevtralen odnos do antisocialističnih kampanj je v bistvu umik od obrambe realnega socializma in povzroča krepitev političnih nasprotij komunističnih partij... Bolgarski komunisti so menili in menijo, da sta komunizem in KPSS, komunizem in ZSSR neločljiva. Velika avtoriteta, spoštovanje in ljubezen do Sovjetske zveze, do KPSS in do sovjetskega ljudstva so največji moralni-politični kapital svetovnega revolucionarnega gibanja«.

Seveda je bilo slišati tudi drugačne glasove, predvsem iz ust predstavnikov zahodnoevropskih partij. Toda njihov položaj je bil precej drugačen; niso bili visoki funkcionarji svojih partij, zato njihovi govori niso imeli tako izrazitih politično-programskih not kot nastopi vzhodnoevropskih predstavnikov. Bili so praviloma zelo zadržani in večinoma so se omejili na mnenje o tem, kakšna naj bo revija »Problemi miru in socializma«, čeprav so seveda tudi ta mnenja izražala drugačne poglede in pristope. Tako se je na primer italijanski predstavnik zavzel, naj bo revija v glavnem namenjena objektivni informaciji o politiki in statističnih vseh partij in naj daje še bolj poglobljeno analizo nekaterih temeljnih vprašanj sodobnega političnega, znanstvenega in kulturnega življenja.

Francoski predstavnik je poudaril, da so razprave »... realno dejstvo našega gibanja in te razprave potekajo odkrito. To je popolnoma naravno.

Kaj se je torej zgodilo v Pragi

Toda prevladujoči ton razprav na praškem posvetovanju je bil vendar oni, ki smo ga poskušali ilustrirati s citati iz govorov Ponomarjeva, Bilaka in Filipova. Ob tem se je za konec seveda treba vprašati, kakšna sta bila stvarni pomen in teža posvetovanja v Pragi?

Po eni strani je jasno, da to ni bil nikakršen uredniški sestanek, po drugi strani pa je prav tako jasno, da bi bila pretirana tudi ocena, da je šlo za novo svetovno posvetovanje, podobno nekdanjim moskovskim. Ko je že beseda o tem, ni nezamislivo opozoriti, da so se predstavniki mnogih azijskih, afriških in latinskoameriških partij na kongresih vzhodnoevropskih partij, ki so bili večinoma lani v začetku leta, zavzemali za sklicanje novega svetovnega posvetovanja komunističnih in delavskih partij. Zdej v Pragi in tega nihče načel, kar bržda lahko pomeni samo, da so nekatere vodilne partije, na čelu s sovjetsko, vsaj za zdaj odkrile idejo o svetovnem posvetovanju. Bilo bi najbrž hudo pretirano oceniti, da je ideja o svetovnih posvetovanjih s stališča KPSS zastarela, toda sprito sedanje stanje v mednarodnem delavskem gibanju po posvetovanju, kakršno je bilo praško, verjetno edino in največ, kar je mogoče storiti. In konec koncev to — spet s sovjetskega stališča — niti ni tako malo: partije, ki na svetovno posvetovanje sploh ne bi prišle ali pa bi tam delale samo težavo, so v Prago prišle in niso delale težav, partije, ki želijo imeti jasno, začetno skupno linijo, pa so to dobile tudi v Pragi. To resnično dobro ilustrira izjava predstavnika irške partije 2. Hajrija, ki hkrati tudi dobro pojasnjuje vrednost praškega posvetovanja:

»Dejstvo, da imamo skupno mednarodno revijo, v kateri lahko kolektivno in na osnovi marksizma-leninizma proučujemo teoretične, strateške in taktične probleme miru in socializma, je že samo po sebi prepričljiv dokaz, da je proletarski internacionalizem realnost, pomembna in življenja sposobna realnost. To pa je tudi naravno, kajti proletarski internacionalizem ni samo naš skupni jezik, ampak je izraz skupnosti osnovnih interesov delavcev vsega sveta«.

Tako je torej, po vsem sodeč, praški sestanek odigral vlogo, kakršno je kdo od njega pričakoval: za nekatere je bil uredniška seja, za druge pa (skoraj) svečeno posvetovanje partij.

Janez Stančič

MINISTRSKI SVET JE NA VČERAŠNJI SEJI RAZPRAVLJAL O JAVNEM REDU

Štrožje zaporne kazni so za vlado skorajda edini jez proti kriminalu

Ministri so tudi sprejeli nekaj ukrepov, ki naj bi omogočili hitrejšo sodne postopke, in so prenosovali nekatere člene kazniškega pravilnika

RIM, 13. — Kot je bilo napovedano in kot je bilo pričakovati po včerajšnjih hudih izjavah v Rimu, v katerih je bilo ubito 19-letno dekle, je vlada na dopoldanski seji razpravljala predvsem o vprašanju javnega reda in o sredstvih, ki naj bi prispevala k zavezitvi kriminala. Na predlog pravosodnega ministra Bonifacia je ministrski svet odobril vrsto ukrepov in zakonskih amandov, ki so dopolnili kazenski zakonik in postopku in obenem delno spreminjajo pred slabima letoma odobreni kazniški pravilnik. Res je sicer, da bo parlament med razpravo lahko v znanju meri popravi in dopolnil vladne zakonske osnutke, prvi vtis pa je, da se vlada ni zala osvoboditi spon preteklosti ter je za vzpostavila na starih kolonialnih dokaj neučinkovitega zaostanjanja kazni.

A oglejmo si podrobneje ukrepe za javni red kot jih prikazuje začetno vladno sporočilo, ki poudarja, da so bili ukrepi pripravljeni na osnovi smernic, sprejetih med sestankom na vrhu v vili Madama. Prva skupina ukrepov je kot rečeno represivnega značaja in predvideva stroge zaporne kazni za tiste, ki napadajo poslance, ministre, sodnike, paznike ali policijske agente: do smrtne ječe na primeru, da napadajo umre. Obenem bodo zaostrene kazni za tiste, ki se izpustijo iz zaporov in vsem izvoljenim telesom, ustrašovanjem odvračalnikom bo kaznovano z do tremi leti ječe in zelo stroge bodo kazni tudi za tiste, ki ni na kakršni koli način podpirali roparje in ugrabitelje tudi z izpiranjem »umazanega« denarja. Odstoj bo nadalje za jetnike kazniva posest oročja, ki lahko služi za po bego in bodo stroge kazni za do begle in za tiste, ki so jim pomagali. Končno bodo strože kaznovani nedovoljeno prisiljevanje po policijskih radijskih oddajam in odkloni, da bi policijskim agentom ali karabinjerjem, povedali osnovne osebnostne podatke.

Vlada je nadalje odobrila shemo zakonskega osnutka, ki naj bi omogočil hitrejšo sodne postopke, kar je neke vrste masilo v pričakovanju korenite reforme notri za sodni proces. Nadrobneje bodo zmanjšali število članov sodnih zborov na vseh ravneh, utemeljevali razsodbe pa bo stala odsej podpisoval samo predsednik in sodnik, ki je utemeljeval napisal. Končno bodo spremenili nekatere člene kazniškega pravilnika, zlasti pa tiste za telefon-

stvo nad zapor. Ministrski svet je končno zadovoljil pravosodnega ministra, naj na osnovi do sedaj zbranega okroglega gradiva predloži višjemu sodnemu svetu stališča, ki naj bi jih nekateri sodniki zavzeli med občinim zborom svoje struje. (Kaže, da gre za občni zbor demokratičnega sodstva).

Poleg vprašanj javnega reda je vlada sprejela vrsto ukrepov (med drugim je potrdila odlok o razpustitvi ustanove EGAM) in se seznanila s poročilom zunanjega ministra Forlanija o nedavnih sestankih s sedmerice v Londonu in članic NATO.

Kadar sprejel Staneta Dolanca

BUDIMPEŠTA, 13. — Madžarski partijski voditelj Janos Kadar je

ZARADI DOMNEVNE NEUTEMELJENOSTI OBTÖZB

ARETACIJA MILANSKIH ODVETNIKOV SPROŽILA VRSTO HUDIH POLEMIK

Nekateri jo označujejo kot izrazito fašistični ukrep

MILAN, 13. — Včerajšnja aretacija ugodnih odvetnikov Giovannija Cappellija in Sergia Spazzalija ter drugih devetih oseb, ki jih je namestnik državnega pravdnika De Liguorij obdolžil med drugim sodelovanja pri uresničevanju prevratniških načrtov, je izvalila, ko je bilo pričakovati, da bo vlada, ki je bila pripravi-
sati tudi okoliščini, da sloni obtožnica na dokaj krhki podlagi, se pravi na pričevanju bivšega zapornika Picariella, ki se po nekajednevnem do-
voljenju izpusti sploh ni vrnil v ječo. Razumljivo je, da v demokratičnih odvetniških krogih tega človeka označujejo (čeprav z drugimi besedami) kot značilen primer obveščevalca policije oziroma volnuna — kako pa »može postaviti uporabljaljo taksne elemente, je dovolj znano.

Struja »demokratičnih sodnikov« (magistratura democratica), ki ji pripada tudi sam Liguorij, izraža dokajšnjo skepsno glede obtožnice in vidi v kazenskem postopku proti Cappelliju in Spazzaliju grobo diskriminacijo, ali bolje napad oziroma »opozorilo« vsem tistim odvetnikom, ki so pripravili pošteno braniti ne le navadne, marveč tudi politične jetnike; slednjim je pač treba zažamčiti vse pravice, ki jih uživajo obtoženci po zakonu in ustavi.

Enako stališče je zavzela skupina milanskih socialističnih odvetnikov, a tako imenovana nenasilna zveza zapornikov (lega non violenta dei detenuti) označuje aretacijo odvetniške dvojice, ki: tudi preostalih devetih oseb kot očiten poskus državne oblasti, da bi prikazala politične »oporečnike« kot preproste kriminalce: taksne metode — pripominja glasnik omenjene zveze — žal spominjajo na preteklo zgodovinsko obdobje (fasizem, op. ur.).

Rimski odvetniki, ki pripadajo tamkajšnjemu odseku »soccorsio rosso« — organizacije, ki ji pripadajo Cappelli in Spazzali in ki si je zadala cilj braniti na procesih skrajne levičarje, nezaupljive, skratka »iz družbe izločene« ter pripadnike tako imenovanih »crdeh brigad« (BR) in »oboroženih proletarskih oddelkov« (NAP) — kot tudi njihovi kolegi iz vrst »zveze socialističnih odvetnikov« govorijo v tej zvezi o izrazito reakcionarnem ukrepu, katerega namen je pospeševati strategijo terorja in protijudicijske provokacije, ki pomeni-
jo dejansko uvod k protidemokraci-
stičnemu preokretu v državi.

Zasiževanje aretiranih se bo pričelo prihodnji teden. Odv. Spazzali je zaprt v Lecce, odv. Cappelli v Pavli, drugi pa v raznih kaznišnicah po državi. Karabinjerji medtem iščejo še tri osebe, ki naj bi bile po zagotovilih milanskega namestnika državnega pravdnika De Liguorija prav tako kot omenjeni vpleteni v prevratniške načrte. Gre za milanskega zdravnika dr. Gianfranca Pancia, za Cesareja Bonaglio in Marcella Capuana. (dg)

Dokončna razsodba procesa Lavorini

RIM, 13. — Sodni postopek proti morilcem malega E-manna Lavorini-
ja se je končno zaključil. Kasacijsko sodišče je namreč po triurnem posvetovalnem zavrnilo tako priziv branilcev kot tožilstva in potrdilo te-
ze, in obsojdo poročnega prizivnega
sodišča iz Firenc. Obtožence je tako
dokončno priznala za krive nenamer-
nega umora in dosodilo Rodolfo del-
la Latta 11 let in deset mesecev.
Pietru Vangioniju devet let in Marcu
Baldissieriju osem let in pol zapora.
Z razsodbo seveda niso soglašali
ne namestnik glavnega pravdnika pri
kasacijskem sodišču, ki je zahteval

skih pogovorih. Ti bodo jetnikom
dovoljeni samo z družinskimi člani
in se to v izrednih primerih. Ostali
ukrepi zadevajo preostanek postop-
ka za prevažanje jetnikov na
proces, nove kriterije pri spreje-
manju v službo kazniških izveden-
cev in posebno denarno nagrado od-
delku paznikov, ki ga bodo z odlo-
kom začasno zadovoljili za nadzor-

Prispevnice za
DIJAŠKO MATICO

OD 22. MAJA DO 25. SEPTEMBRA

KMALU ZOPET POLETNA URA - NEKATERI SO JE VESELI, DRUGI PA NE

Tokrat bo trajala 126 dni proti lanskim 118

RIM, 13. — Opolnoči 21. maja se prične v smislu ustreznega odloka tako imenovana poletna ali zakonita ura. To pomeni, da bo treba tedaj pomakniti kazalca na uri za 60 mi-
nut naprej, tako da bomo tisto noč dejansko spali uro več. Zadeva bo trajala do ene zjutraj dne 25. sep-
tembra, ko bomo kazalca znova pre-
maknili, tokrat z uro nazaj (in se-
veda spali 60 minut manj). Poletna
ura bo letos trajala osem dni več,
se pravi 126 dni proti lanskim 118, kar
mnoge razveseljuje druge pa zopet
vzmetirja.

Sploh je vprašanje zakonite ure (»ora legale«) razvilo italijansko
javnost. V nekako nazadnjaških kro-
gih menijo, da poletna ura kvari na-
ravno ravnotežje, češ le sonce (sonč-
na ura) nam je pravi kazalec za vsakdan-
jost s soncem vstanemo, z
mesečem ležemo — toda to se je do-
gajalo v davnih časih; drugi, in ti so
v večini, pa so občasne, sedaj
je vsakodnevna sprememba zadovoljni.

Gostinci in turistični delavci vidi-
jo v zakoniti uri možnost izdatnejše-
ga zaslužka, kolikor lahko tako v
območjih kakor planinskih in drugih
letoviških središčih uro več
starejšo gostom. Slednji pridejo ravn-
o tako na svoj račun, ker imajo na
voljo uro več sonca oziroma svetlo-
be nasploh. Industrijskim in drugim
podjetjem, ustanovam, organizacijam
in poslovnim ljudem poletna
ura zopet pride prav, sedaj lahko
nekaj privarčujejo, na porabi elek-
tričnega toka.

Vprašanje zase pomenijo javnopro-
vozne družbe ali ustanove, kakor na
primer državna železniška uprava,
letalska družba Alitalia ter avto-
busna podjetja, ki vzdržujejo mednarod-
ne zveze. Tem ustvarja sprememba
sončne ure v poletno dokajšnjo pre-
glavico, saj morajo temu ustrezno
prilagoditi urnike odhodov oziroma
prihodov. Glede na to pa, da je za-
konita ura v veljavi že vrsto let
(uvredena je bila sicer že pred drugo
svetovno vojno in nato prekinjena),
so se pač prizadevali temu vprašanju
prilagoditi, kar pomeni, da »umetni-
u-ri« skoraj že brez posebnih težko-
kajujejo vzorne reče.

Državna železniška uprava ima v
načrtu pomnožiti kompozici, kakor
tudi prog, med drugim bo v času
poletne ure okrepila zveze Bari —
Rim, Firenze — Rim, Rim — Mi-
lan, Milan — Genova in Videm —
Rim, razen tega bodo potniki lahko
potovali na progi Rim — Ancona
štirikrat in ne več le dvakrat v
tednu.

Okrepitev prevozne službe je sploh
bistvenega pomena za nadaljnji ter

uspešnejši razmah turizma bodisi,
kolikor zadeva notranje kot inozem-
ske tokove letoviščarjev. V tej zve-
zi treba omeniti, da so dohodki od
turizma Italijanci krili v zadnjem
desetletju kakih 50 odstotkov pri-
manjkljaja italijanske trgovske bi-
lance. Stokovnjaki so menja, da
bo letošnji turistični razvoj dokaj do-
ber kljub 15 do 20-odstotnemu povi-
šanju hotelskih storitev v primeri z
lanskim letom; tu pa v prvi vrsti
zaradi padca vrednosti lire. (dg)

LONDON, 13. — Edina učinkovita
kazen, predvsem pa uspešen preven-
tivni ukrep, tako so članice »Zdru-
ženja poročenih žensk Velike Brita-
nije« utemljevale svoj predlog državnim oblastem, naj bi posiljeval-
ce odseljevali. Na svojem rednem
občnem zboru so z zaskrbljenostjo
ugotavljale, da v državi številno po-
silstev stalno narašča in mogoče bi
ga zaustavila samo tako drastična
kazen, ko so vse lepe besede in
nauki klavno propadli.

CATANZARO, 13. — Po včerajš-
njem mrekanju, ki je bilo posledic
»Faccinjevega« prihoda v Catan-
zaro (poudariti pa gre, da s sodne-
ga vidika včerajšnja obravnava ni
imela velike težje, če izvajamo za-
lostno dejstvo, da je zopet dokazala
nerazumljivo in nedopustno popušča-
nje sodnega zbora fašističnim obto-
žencem), se je danes proces spet
trudno vlek. V skoraj prazni sod-
ni dvorani se je iz zvočnikov širil
hreščec glas Giovannija Bionda (ma-
gnetofoonski posnetki njegovih zasli-
ševanj), velikega Fredovega prijatelja
in sina sodnika iz Vicenze, ki je
osumljen sodelovanja pri bombnih
atentatih ter prevratniškega rovan-
jenja.

Biondo je obtožen tudi, da je nepo-
sredno sodeloval pri dveh atentatih
na vlake v avgustu 1969. leta, pe-

klenske stroje pa naj bi mu priskr-
bel Freda. Zaenkrat se ni znano, če
mu jih je sam izročil, ali pa je
odvetniški pripravnik tudi sam ne-
posredno sodeloval pri atentatih.

Razprava se je trudno vlekla vse
do nekaj minut pred koncem, ko je
odv. Claudio Gargiulo, ki zastopa
kmečko banko, nepričakovano vpra-
šal Giannettini, če je on sestavil
daljši dokument, ki je bil priložen
sodnim aktom. Gre za poročilo, ki
jo je bivši agent Z napisal ob po-
vratu v Italijo med poletom iz Bue-
nos Airesa v Rim in ki jo je izro-
čil sprediteljavcu. Dokument se je
dobesedno utopil v morju zbranega
dokaznega gradiva in potreba je
bila vztrajnost odv. Gargiula, da
je znova priplaval na površje.

V poročilu, ki sestoji iz 25 strani,
je bivši častnik na kratko obnovil
vse manevre v domačih in tujih
krogih med 1967. in 1974. letom, ka-
terih končni cilj je bil zrušiti
italijansko demokracijo. Avtor je
razdelil poročilo na tri obdobja in
sicer 1967-70, 1970-72 in 1973-74. Po
Giannettinijevemu pisanju so »skriv-
ne« sile sile izkoristile levičarska
izvenparlamentarna gibanja, saj de-
snica praktično ni bila še organi-
zirana. Pisec poudarja v tej dobi zla-
sti nekatere dogodke: ošibitev ko-
munistične partije ob okrepitvi iz-
venparlamentarnih skupin. Le-te —
tako trdi bivši vojun — sta pred
volitvami finančirala notranje mi-
niststvo in Fiat. Giannettini omenja
nato še razcepitve etnotne socialistič-
ne stranke PSU, k čemur naj bi
prispevali predvsem Tanassi, Sara-
gat in Rumor, ter industrijsko kon-
centracijo tako zasebnih kot javnih
podjetij, kar naj bi bilo zlasti po-
sledica bankrota manjših tovarn v
»vroci« jeseni. Bivši častnik pou-
darja nadalje, da je bila desnica
tedaj še razdrobljena in šibka: MSI
je po Michelinijevi smrti še iskal
lastno politično identiteto, gibanje
»ordine nuovo« pa se je razklo-
pilo na dve. Kar zadeva stike s tuji-
no častnik dodaja, da je bil Rauti
tedaj v stiku z grškimi in z italijan-
skimi vojaškimi krogi, »avangardna
nacionalna« je bila tudi povezana z
Atenami in z notranjim ministrom
ter je začela vrinjati svoje ljudi v
izvenparlamentarne levičarske sku-
pine, kar je počel tudi Freda, pa
čeprav tedaj še osamljen.

Ključni dogodke drugega obdobja
je po Giannettinijevemu mnenju Bor-
ghesejev splošni poskus državnega

Dijaki iz Prate v naši tiskarni

Tiskarno našega dnevnika pogosto obiskujejo razne šole. Poleg slovenskih se z delom tiskarne in uredništva v
sezanjajo v zadnjem času tudi nekatere italijanske šole. Včeraj so bili na obisku dijaki srednje šole »Univ-
erzita« iz Prate pri Pordenonu, to je šole, ki si je našo tiskarno tehniko ogledala že v lanskem letu. Dijaki so bili
za ta ogled zelo dobro pripravljeni. Na številna vprašanja, ki so si jih pred odhodom celo napisali, jim je
vlogi slovenskega dnevnika ter o delovanju tiskarne odgovarjal ravnatelj tiskarne Perko

PROCES ZARADI POKOLA V KMEČKI BANKI NA TRGU FONTANA

Giannettini: En sam lutkar usmerjal levičarske in desničarske skrajneže

Tako je bivši agent Z poudaril v daljšem dokumentu, ki ga je izročil sodstvu ob povratku iz Buenos Airesa v Italijo - Nezasižano tratenje časa

Po včerajšnjem mrekanju, ki je bilo posledic »Faccinjevega« prihoda v Catan-
zaro (poudariti pa gre, da s sodne-
ga vidika včerajšnja obravnava ni
imela velike težje, če izvajamo za-
lostno dejstvo, da je zopet dokazala
nerazumljivo in nedopustno popušča-
nje sodnega zbora fašističnim obto-
žencem), se je danes proces spet
trudno vlek. V skoraj prazni sod-
ni dvorani se je iz zvočnikov širil
hreščec glas Giovannija Bionda (ma-
gnetofoonski posnetki njegovih zasli-
ševanj), velikega Fredovega prijatelja
in sina sodnika iz Vicenze, ki je
osumljen sodelovanja pri bombnih
atentatih ter prevratniškega rovan-
jenja.

Biondo je obtožen tudi, da je nepo-
sredno sodeloval pri dveh atentatih
na vlake v avgustu 1969. leta, pe-

klenske stroje pa naj bi mu priskr-
bel Freda. Zaenkrat se ni znano, če
mu jih je sam izročil, ali pa je
odvetniški pripravnik tudi sam ne-
posredno sodeloval pri atentatih.

Razprava se je trudno vlekla vse
do nekaj minut pred koncem, ko je
odv. Claudio Gargiulo, ki zastopa
kmečko banko, nepričakovano vpra-
šal Giannettini, če je on sestavil
daljši dokument, ki je bil priložen
sodnim aktom. Gre za poročilo, ki
jo je bivši agent Z napisal ob po-
vratu v Italijo med poletom iz Bue-
nos Airesa v Rim in ki jo je izro-
čil sprediteljavcu. Dokument se je
dobesedno utopil v morju zbranega
dokaznega gradiva in potreba je
bila vztrajnost odv. Gargiula, da
je znova priplaval na površje.

V poročilu, ki sestoji iz 25 strani,
je bivši častnik na kratko obnovil
vse manevre v domačih in tujih
krogih med 1967. in 1974. letom, ka-
terih končni cilj je bil zrušiti
italijansko demokracijo. Avtor je
razdelil poročilo na tri obdobja in
sicer 1967-70, 1970-72 in 1973-74. Po
Giannettinijevemu pisanju so »skriv-
ne« sile sile izkoristile levičarska
izvenparlamentarna gibanja, saj de-
snica praktično ni bila še organi-
zirana. Pisec poudarja v tej dobi zla-
sti nekatere dogodke: ošibitev ko-
munistične partije ob okrepitvi iz-
venparlamentarnih skupin. Le-te —
tako trdi bivši vojun — sta pred
volitvami finančirala notranje mi-
niststvo in Fiat. Giannettini omenja
nato še razcepitve etnotne socialistič-
ne stranke PSU, k čemur naj bi
prispevali predvsem Tanassi, Sara-
gat in Rumor, ter industrijsko kon-
centracijo tako zasebnih kot javnih
podjetij, kar naj bi bilo zlasti po-
sledica bankrota manjših tovarn v
»vroci« jeseni. Bivši častnik pou-
darja nadalje, da je bila desnica
tedaj še razdrobljena in šibka: MSI
je po Michelinijevi smrti še iskal
lastno politično identiteto, gibanje
»ordine nuovo« pa se je razklo-
pilo na dve. Kar zadeva stike s tuji-
no častnik dodaja, da je bil Rauti
tedaj v stiku z grškimi in z italijan-
skimi vojaškimi krogi, »avangardna
nacionalna« je bila tudi povezana z
Atenami in z notranjim ministrom
ter je začela vrinjati svoje ljudi v
izvenparlamentarne levičarske sku-
pine, kar je počel tudi Freda, pa
čeprav tedaj še osamljen.

Ključni dogodke drugega obdobja
je po Giannettinijevemu mnenju Bor-
ghesejev splošni poskus državnega

Ustaški terorist obsojen v New Yorku

NEW YORK, 13. — Ustaškega te-
rorista Marka Vlačića so obsojili na
šest let zapora zaradi poskusa ubi-
bitve potniškega letala družbe TWA,
ki jo je lansko jesen izvedlo pet
ustaških nasilnikov. Pred sodiščem
ameriške države New York je Ma-
rko Vlačić priznal, da je kriv za po-
kus ubitve, in je s tem dobil
priloznost za manjšo kazen za se-
janje, ki se sicer kaznuje z zapo-
rom od šest do osemnajst let.

Agencija AP poroča, da je so-
dik James Lef ob izreku sodbe V-
lačića imenoval za »nevarnega glo-
bala«, ki je nedolžne ljudi privedel
položaj, ki bi jih lahko veljal za
»ljube«. Te kazni bodo pristili za
kazen, na katero ga bo obsojilo
sodišče zaradi zračnega piratstva.

Preostale štiri ustaške teroriste, ki
odgovarjajo zaradi ubitve potniškega
letala, zarote zračnega piratstva
smrti newyorškega policista (zve-
dneje je izgubil pri demontiranju pre-
prijetih, ki so jo podtaknili ustaši), so
sojenju pred zveznim sodiščem pre-
niti den razglasili za krive zrač-
nega piratstva in zdaj čakajo na
sodbo. Za tem jim bo posebej sodiš-
če države New York zaradi
menjše uboja policista. (Vb)

VČERAJ V BEOGRADU

Tito sprejel delegacijo vsekitajske skupščine

Odnosi med Kitajsko in SFRJ se ugodno razvijajo

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 13. — Predsednik Ti-
to je dopoldne v Belem dvoru na
Dedinju sprejel delegacijo vsekitaj-
ske skupščine ljudskih predstavni-
kov LR Kitajske, ki jo na obisku
v Jugoslaviji vodi podpredsednik
stalnega skupščinskega odbora in
kandidat za člana partijskega poli-
tbiroja Saifudin. Sprejema sta se
udeležila tudi predsednik in podpred-
sednik skupščine Jugoslavije Kiro
Gligorov in Peko Dapčević.

Kakor pravi uradno sporočilo, se
je Tito zadržal s kitajskimi zastop-
niki v daljšem prijateljskem po-
govoru. Ob tej priložnosti so poudari-
li, da se odnosi med Jugoslavijo
in Kitajsko razvijajo zelo ugodno
v duhu popolnega vzajemnega raz-
umevanja in spoštovanja stališč in
interesov obeh držav. Ugovorili so,
da obstajajo velike možnosti za na-
daljnji razvoj medsebojnega sode-
lovanja, in izrazili pripravljenost
obeh strani, da bi to sodelovanje
dvignili na kolikor je mogoče vi-
soko raven. Prav tako so vsestransko
izmenjali mnenja o aktualnih vpra-
šanjih mednarodnega položaja in
ugotovili, da na mnoga gledajo e-
nako ali podobno.

Člani kitajske delegacije so Tito
seznanili z gradivito družbenega in
gospodarskega sistema na Kitajskem
in podčrtali, da je namen njihove
gostovanja, da bi čim bolj spoznali
Jugoslavijo, njene narode in sploh
njen razvoj.

Predsednik Tito je sobesednikom
spregovoril med drugim tudi o de-
javnosti nevrščnih držav in o
njihovih prizadevanjih za ohrani-
tevnost enotnosti in krepitve njihove
mednarodne vloge.

Kitajski predstavniki so, kot na-
vaja sporočilo, povedali, da LR Ki-
tajska podpira politiko nevtrnosti
Jugoslavije in njeno dejavnost,
opozorili pa so tudi na pomen ne-
pretrgane dejavnosti in enotnosti ne-
uvrščnih držav pri vseh mednarod-
nih vprašanjih.

Z obeh strani so posebej pouda-
rili, da so potrebni čimbolj pogosti
stiki predstavnikov obeh držav na
vseh ravneh, ta potreba na
iz tega, da sta obe državi zve-
resirani za razširitev dvostanskega

sodelovanja in za skupni prispevek
k razvijanju mednarodnega sode-
vanja in utrjevanju miru v svetovni
VLADO BARABAN

Dve novejši izdaji

(Nadaljevanje s 4. strani)

se poročila njena sestra in oboje
v Ameriko. Camilla se po dolgi
letih sreča z materjo in obnove
v Berlinu domačo hišo, potem pa
si je pridobila premoženje in
ugled.

To je zgodba romana, ki ga je
remo, beremo in pričakujemo, da
neki se bo zgodilo, čakamo na
usodni konflikt, potem pa usa
poved zvočeni v razvečeno o
poved, neke vrste kroniko o
žini in njeni predstavnici Camilla
Ta pripoved pa ni niti preprosta
zanimiva, niti ni napeta, saj
povedi manjka dramatičnosti
neke notranje napetosti. Tako
ni niti človeških niti družinskih
ved konca tako preprosta kot
je začela. Če je pričakovano
zanimivo zgodbo, smo pri
DREVO ŽELJA razočarani
pa vsaj našemu današnjemu
su in željam tovrstna dela
malo povedo, da bi nas pre-
čala ali celo zadovoljila. Ta
ostaja roman DREVO ŽELJA
prečen tekst, ki ga beremo, se
njem celo lahko mučimo, potem
nam od njega, ko knjigo odlo-
mo, ostane prav malo. V njem
ni niti človeških niti družinskih
problemov, povprečno pripoved-
vana zgodba pa je premla za
ber roman.

In tako ostajamo pri romanu
Sandre Paretli nezadovoljni. To
vedo, tistemu, ki mu ne ustre-
knjiga pač odloži in je ne prebere
do konca Tisti, ki jo prebere
zadnje strani pa je zato še
liko bolj razočaran. Poseben
ker niti zgodba niti snov sama
nista posebej privlačni. Skoda,
torej take take teke, ki so
se tudi iz povprečne svetovne
terature lahko našlo se množa
dobrih del, če ne za umetnost
zanimivost pa vsaj tematsko
vplativ in z zanimivo vsebino.